

RÄPINA AIANDUSKOOI LEHT 18. märtsil 2013

*Kolmapäeval, 20. märtsil kell
13.01 algab
KEVAD!*

Päikesekalendris on jõuludest möödunud neljandik aastast.

Eelmisest kooli lehest on möödunud kuu. Üks kaheistkümnendik aastast. Kuu, mille jooksul on ametliku vormistuse saanud mitmed aastatepikkuse töö tulemused:

- 22. veebruaril autasustas Põlvamaa maavanem Rõpina aianduskooli direktorit Heino Luigat olulise panuse eest kutsehariduse edendamisse Põlvamaa kõrgeima autasu, Vapimärgiga. H. Luiga on RAKi direktor aastast 2000. Tookord pankroti äärel olnud kool kuulub tänaseks nii õpikeskkonnana kui -tulemuste poolest Eesti kutseõppeasutuste paremiku ega pea silmi maha lööma ka Euroopa võrdluses;

- Kutsemeistrivõistlustel Noor Meister 2013 pälvivad RAKi maastikuehitajad Martin Sakk ja Martin Kivirand I koha, floristid Ketlin Ilumets ja Kadi Kirotar II ning Teele Kallas ja Janne Parts III koha;
- Aianduskooli sisehindamise aruanne aastate 2008-2013 kohta pälvib nõustaja tunnustuse;
- RAKi õpilasesinduse liikmed Vivian Lepa ja Timo Torm esindasid 8.-12. märtsil Eestit Brüsselis kutsehariduse maine kujundamise seminaril;
- RAKi õpetajate osalusel on välja töötatud uued riiklikud õppekavad aianduses, maastikuehituses ja floristikas. Õppekavad jõustuvad pärast allkirjastamist ministri poolt.
- Maastikuehituse eriala õpilane Andres Pogrebnõi läbis 16. märtsil edukalt Eestimaa Meestelaulu Seltsi poolt korraldatava poiste võistulaulmise Lõuna-Eesti eelvooru (millele eelnes võit Põlvamaa eelvoorus). Ees ootab üle-eestiline lõppvoor 6. aprillil Türil. Hoiame pöialt!
- Eesti Vabariigi 95. aastapäevaks valmis Kristjan Freirikult film "Rõpina Aianduskool veebruaris 2013."

Vahepeal on tähistatud veel ka emakeele päeva, naistepäeva, tervisematkatud... Loe ise! :)

Noor Meister 2013 võitjad. Lähemalt lk 2.

Sisehindamine

Sisehindamine on kõigi koolide jaoks kohustuslik alates septembrist 2006. Sisehindamise aruandes analüüsitakse kõiki kooli valdkondi alustades majandamisest ja juhtimisest ning lõpetades kooli mikrokliimaga koolis. Otse loomulikult moodustab kõige suurema osa õppetööga seotud teemade analüüs.

RAKi sisehindamise aruanne aastate 2008-2012 kohta on kooskõlastatud õppenõukogus veebruaris 2013 ja kooli nõukogus märtsis 2013.

Protseduurireeglid näevad ette, et valminud aruanne peab enne ministeeriumile esitamist läbi käima sisehindamise nõustaja käest. Selleks, et anda aruandele omapoolne hinnang, käivad nõustajad pärast aruandega tutvumist koha peal kuulamas-vaatamas, kas kirjapandu ka tõele vastab.

Neljapäeval, 14. märtsil külastaski Rõpina Aianduskooli sisehindamise nõustaja Vadim Mitroškin, kes kohtus ja vestles nii õpilaste, õpetajate, töötajate kui juhtkonnaga. Palusime temalt esmamuljet pärast päev läbi kestnud kohtumisi erinevate koolielu esindavate rühmadega.

VADIM MITROŠKIN, sisehindamise nõustaja: Viimati külastasin Rõpina Aianduskooli mitu aastat tagasi ja viibides täna siin seoses kooli sisehindamise nõustamisega, olen meeldivalt üllatunud, kui palju on jõutud ära teha kooli arengus nende viimaste aastate jooksul. Väga selgelt paistab silma, et arengu strateegiad ja eesmärgid planeeritakse ja tehakse järk-järgult ja sihikindlalt teoks. Vestlustest õpilaste, õpetajate ja töötajatega jäi mulje oma eesmärgi hästi mõistvast ja hoolivast kogukonnast. Soovin kooliperel jätkata kooli arendamist Euroopa Liidu paremaks Aianduskooliks — kõik võimalused selleks on Teil olemas!

TÄNA LEHES:

- Erialade tutvustused
- Noor Meister 2013
- Õpilaste ja töötajate rahuloluküsitluste tulemused
- RAKi õpilasesindus Brüsselis kutsehariduse mainet parandamas
- 1. kursuse keskkonnakaitsjad arvavad...
- Reti Randoja-Muts - aianduskooli päike ja superplaneerija
- Aiakahjurite hirm doktor Tairi Albert
- Eesti keskkonnahariduse ema ja isa Arvi Lepisk
- Loov lillelemb jahib hingi—Leili Alaoja-Rein
- Tallinna Lillefestival
- Aiandusring
- Kursustevahelise mälu mängu kokkuvõte
- Tekstiilitöö eriala ja Lüllili Kiik
- Õpetajate tervisematk
- Uno Minka: Kui õige riskiks...
- Emakeele päev
- Õpilaste hobid: Andres Pogrebnõi ja Annika Harrik

8.-9. märtsil 2013 toimus Tallinna Messikeskuses SA Innove poolt korraldatud suurüritus, kutsevõistlused Noor Meister 2013.

Üleriigilistel kutsevõistlustel võtsid mõõtu 300 kutseõppurit 21 võistlusosal - sh maastikuehitajad ja floristid - ning õpetlikes töötubades said külastajad proovida erinevaid ameteid. Oluline osa suursündmusest oli ka kutseharidusmessil, kus osales 29 ametikooli üle Eesti.

Maastikuehituses saavutasid 1. koha MARTIN SAKK ja MARTIN KIVIRAND Räpina Aianduskoolist.

Floristide mõõduvõtmises saavutasid RAKi tüdrukud KETLIN ILUMETS ja KADI KIROTAR 2. koha ning TEELE KALLAS ja JANNE PARTS 3. koha. **Õnnitleme!**

Maastikuehitajate võistlust kommenteerib Noor Meister 2013, MARTIN SAKK (2mg):

Sain pakkumise osalemiseks suhteliselt viimasel minutil ja ei saa öelda, et see mind kurvastanud oleks - eelmisel aastal, kui Robert Korol võistles, käisin vaatamas ja kaasa elamas ning omaette mõtlesin, et päris lahe oleks ise ka sellisest võistlusest osa võtta.

Kõige keerulisem oli kivi panek - paekivimüüri pole ma varem teinud. Puidu osa oli minu jaoks tunduvalt lihtsam. Kuna plaani saime varem kätte (tõsi, see oli küll võistlushommikuks natuke muutunud), olime Martin Kivirannaga ajakasutuse paika pannud ja võistluse käigus mingit passimist ei olnud, koostöö sujus hästi. Kui pergola ja kivimüür valmis said ja oli selge, et me kuskil eriti nihi pole pannud, siis tuli ka teadmine, et mahume ilusasti aja sisse. Oleks mingi osa metsa läinud, siis oleks küll ajaga probleem olnud. Luua võistlejad ei jõudnud parketti valmis. Hindamistabeli järgi edestasime neid veel töökoha korrashoiu ja töö üldise väljanägemise poolest. Üldse oli momente, mida hinnati, päris palju - mõtude täpsus, koostöö, ergonomiliste töövõtete kasutamine, professionaalsete töövõtete kasutamine, töötempo, isikukaitsevahendite kasutamine, hinnati kasti välimust, stabiilsust, taimede kompositsiooni, üldist väljanägemist...

Igatahes olen nii enda, paarilise kui võistlustega päris rahul. Usun, et see tiitel CV-s lisab usaldusväärsust ka tööandja silmis.

Õpetaja Reti-Randoja-Muts: Võistlustöö maastikuehituses oli sarnane aastaid tagasi Soomes toimunud EuroSkills'i omaga, mis tähendab, et tööl oli kaalu! Martin Kivirand oli kõiki töid koolitundides sooritanud. Martin Sakk, kes alles õpingutega poolel teel, sai need ülesanded vaid korra ettevalmistuse käigus läbi teha. Seega ei olnud ülesanne poistele päris võõras. Puidust pergola üldmulje oli ilus, kuid apse oli materjali kvaliteedi valikus ja tappide juures. Paekiviplaadidest kuivmüüri said poisid minu vaatevinklist vigadeta hakkama, kuid kohtunike silmis peeti puuduseks murtud kivide omavahelist sidumist liivaga? See on koht, kus tuleb erinevate koolide vahel rohkem koostööd teha ja leppida kokku kriteeriumites. Kuna kohtunike hulgas ei olnud ühtegi Räpina Aianduskooli esindajat, küll aga Luua Metsanduskooli oma, siis julgen arvata, et selles osas oli Luua müüridadujatel eelis, kuna neid oli õpetatud ilma liivata laduma ja meie omasid liivaga... Paekiviplaadidest sillutus oli ilusa mustriga ja kivid õigete proportsioonidega. Parketi osas heideti kohtunike poolt ette, miks peab parketivuuk nii täiuslik olema. Samas oli kahju, et meie posite parketi tasasus, mis reeglina probleeme ei valmista, jäi seekord veidi ebatasaseks. Taimekompositsioon oli tasemel ja kenasti tuldi ehitustöödega aega, mida luuakad kahjuks ei suutnud. Meie poisid tõsteti esile ka süsteemsuse ja korra eest ehitusplatsil. Leian, et sellist võistlust on noortele kolleegidele vaja.

Floristide võistlust kommenteerib 3. koha omanik, 3fp kursuse õpilane TEELE KALLAS:

Meil oli kolm ülesannet - lauaseade, spiraalkimp etteantud vaasi ja pruudikimp plastvahu sisse. Ei saa öelda, et mõne töö tegemine oleks eriti kerge või eriti raske olnud. Kõige lihtsam oli vast pruudikimbu tegemine - see oli viimane ülesanne ja selleks ajaks oli juba võistlemine selge.

Mis lilli võistlusel kasutatakse, saime teada paar päeva enne võistlust. Lauaseade aluseks kasutasime imeõhukest spoonist rulle - umbes paberipaksused vineerirullid. Selle idee eest peame küll oma õpetajat tänama!

Meil Jannega oli iga töö alguses ideekriis, aga õnneks mitte eriti pikk. Üldse sujus meil koostöö väga hästi - kui üks oli jännis, siis teine teadis, et mis ja kuidas. Võistlemise ajal polnud aega närvis olla, närv tuli sisse kümnekond minutit enne tulemuste teatamist.

Kahjuks ei tea me siiani, miks kohad just nii jagunesid - saime lihtsalt punktisumma, kuhu olid liidetud kolme kohtuniku poolt antud hinnangud, aga milles üks võistkond teisest parem oli, seda ei tea. Lootsime detailsemat tagasisidet. Kuid kogemus, mille võistlustelt saime, oli super! Selliseid võistlusi võiks rohkem olla, ka koolisiseseid. Mina näiteks sain siit julguse kutseeksami teha - pidasin pingele vastu!

Floristika juhtõpetaja Indrek Kaeli: Kiidan Ketlin Ilumetsa, Kadi Kirota, Teele Kallast ja Janne Partsi Noorel Meistril osalemise eest! Kohtunike sõnul oli tööde tase kõrgem kui Eesti meistrivõistlustel ja seda just tänu meie õpilaste kodutööna tehtud karkassidele. Samas olid Luua õpilaste pruudikimbud tehniliselt paremini teostatud kui meie õpilastel. Siit järeldus: enne võistlust ja ka eksameid tuleb teha aktiivsemalt trenni!

MAASTIKUEHITUS

Maastikuehituse eriala

Õppekava põhineb Aednik I ja Maastikuehitaja II kutsestandardil, mistõttu esimene õppeaasta pöörab pilgu eelkõige aianduse põhialustele. Järgnevalt õpitakse enam haljasalade rajamist ja hooldamist, õpitakse ehitama terrasse, pergolaid, tarasid, võreseinu, eritüüpi teid ja sillutisi, samuti müüre ja veesilmu, istutusalasid, samuti turbapeenraid, kiviktaimlaid, katuseaedu.

Õppe muudavad täiuslikumaks valikained nagu arhitektuuri väikevormide erikursus, väikeaedade ja avalike haljasalade kujundamine, roosikasvatus, joonestusprogrammid nagu AutoCAD, ScetchUp ja VectorWorks. Eriala täiendavad sisehaljastuse kujundamise, rajamise ja hooldamise kursused. Maastikuehituse eriala lõpeb lõpueksamiga, mis on võimalik ühildada maastikuehitaja kutseksamiga. Nii aianduse kui ka maastikuehituse eriala õpilastel on võimalik praktiseerida Leonardo da Vinci projekti raames Soomes, Rootsis, Saksamaal, Inglismaal, Prantsusmaal. Räpina Aianduskooli õpilased on hinnatud praktikandid ka Eesti aiandus- ja haljastusettevõtetes.

RETI RANDOJA-MUTS - superplaneerija ja aianduskooli

Enne intervjuud lugesin internetist üht-teist Teie kohta ja imestasin, kui mitmekesine inimene Te olete. Kust olete Te kogunud niivõrd mitmekesised teadmised maastikuehituse ja -kujunduse kohta?

Olen lõpetanud Jänedä Öppe- ja Nõuandekeskuses sellise eriala nagu aia- ja maastikukujundus. Kõrgharidus on EPMÜ agronoomi oma. Olen lõpetanud ka Tallinna II kutsekeskkoolis lillekasvataja - dekoratori eriala.

98ndast aastast on mul oma firma, kus ma igapäevaselt tegelen aeda-de kujundamisega ning suviti viimaste ehitamisega.

Kust on huvi selle valdkonna vastu pärit? Lapsepõlvest? Vanematelt?

Kodust ja vanavanematelt ka. Väikese lapsena kasvasin Tallinnas Nõmmel Vääna tänaval otse Glehni lossi vastas. Meie perel oli oma aed ja ka mõlemal vanaemal, kelle juures koos täditütardega suvisid veetsime. Mõlemal vanaemal olid piirkonnas hinnatud aiad, vast sealtpo-jengide ja rooside keskelt ma oma kujundamise pisiku üles noppisingi.

Kuidas Teist aianduskooli õpetaja sai?

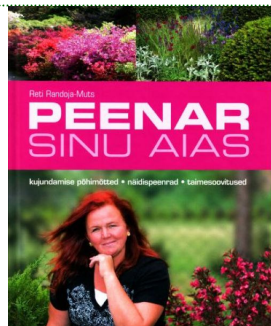
See oli väga proosaline. Ma lõpetasin õpingud Jänedal pärast ülikooli ja siis õige pea sündis perre esimene laps. Just sellel suvel, kui olime noore perena maale elama asunud, oli aianduskoolil lehes kuulutus, et vajatakse iluaiaanduse õpetajat. Ma ei tea, kust ma selle julguse võtsin, et arvasin end tookord sobivat siia iluaiaanduse õpetajaks. Tudengina arvad, et pärast kooli lõpetamist oled juba nii tark, et saad lausa pedagoogina hakkama. Alles siis, kui koolis tööle asud, mõistad, milline vastutus lasub õpetaja ametil. Kogu aeg tuleb kätt pulsil hoida, end intensiivselt arendada, ilmas ringi käia.

Mida Te praegu õpetate aianduskoolis?

Värvust ja kompositsiooni, maastikukujunduse aluseid, väikeaia kujundamist ning ehituse poole pealt, kuidas muru, teid ja istutusalasid rajada. Veel õpetan eriotstarbeliste istutusala-de rajamist ning haljasalade rajamist.

Mitu aastat Te siin õpetanud olete?

15. Tulin 1998ndal aastal, aeg on ikka maru ruttu läinud!

Rahuloluküsitlustes olete Te väga hinnatud õpetaja. Nii kaugkui ka päevaõppijad tõstavad Teid esile hea tundide läbiviimise oskuse eest. Selle eest, et suudate alati, mis iganes olukorras säilitada rahu ja samas olete alati särav ja energias pakkav. Kuidas Te niimoodi jaksate? Kust tuleb energia?

Alati mõtlen: kui õpilane tundi tuleb, siis ta peab ju sellest mingit kasu ka saama. Mõtlen, kuidas õpilast motiveerida. Pean tähtsaks seda, et õpilasele tuleb luua arendav keskkond. Ma ei ole kanaema tüüpi õpetaja, kes läheb veab näpuga järele ja ütleb, et tee nüüd nii. Mõned üksikud õpilased on, kus ma tõesti lähen juurde ja vean seda jutti nii, et üheskoos saame viimase ka paberile veetud. Reeglina aga olen ikka seda tüüpi, et lasen neil vabas õhkkonnas kasvada ja areneda.

Energia ammutangi sellest, et õpetan eriala, mis mind köidab ja pakub väljakutseid.

Olen rahulik? Ma ei tea, kust nad seda võtavad. Minu meelest olen väga emotsionaalne ja minu suur puudus ongi see, et süttin kergelt ja kipun välja ütlema neid asju, mida tegelikult võiks enda teada hoida. Näiteks kui on tublid õpilased, aga jätvavad oma ülesande tegemata ning julgevad tulla tundi tegemata tööga, siis see mind pahandab. Ja siis see hirmus hilinemine ka pahandab! Siis olen ikka õpilastega kuri ka. Kes teab, võib-olla on mõni kolleeg veel kurjem?

Teistpidi jällegi on emotsionaalsus ka hea omadus - ega mul ükski uks suletuks küll ei ole jäänud! Kui ma ikka midagi väga tahan, siis ma selle olen ka saavutanud, jonnin nii kergelt ei jäta. Minu isa ikka vahel tuletab mulle meelde, et nii kange ei maksa olla ja kolleeg Reet annab niisamuti märku, et ei tohi nõnda põhimõtteline olla.:

Õpilased on öelnud, et Te suudate arvestada väga hästi õpilaste erinevate tempodega. Et kiiremad edasijõudjad saavad oma ülesannetega tegelda ja need, kes on väheke aeglasemad, tunnevad ka, et nad saavad tänu Teile kenasti järje peale. Kuidas Te seda teete?

See on tõesti oluline. Õpilasega suheldes ei tohi neist n-ö mööda minna. Usun, et minus on ikkagi mingil määral empaatiat ka. Mõtlen ikka: kui ma ise see õpilane oleksin, siis millised oleksid minu ootused õpetajale? Püüan arvestada, kas õpilase taust võimaldab mõista akadeemilist esitust või pigem puust ja punaseks varianti ja nende vahele jäävaid võimalusi.

Ainus, mis nõutuks teeb, on õpitud abitus, mida teadlikult püüan juurida. Minu jaoks on oluline, et õpilasel oleks julgust ennast erialasesse rolli paigutada, et ta teaks: kui kool saab läbi, siis ei saa eriala läbi, vaid tulebki samas vaimus edasi minna, tuleb ruttu mingi rongi peale saada. Julgust ja teotahet peab olema. Parem on põleda tugeva leegiga kui virvendada!

JÄTKUB →

Mis on koolitöös kõige põnevam Teie enda jaoks?

Põnev on ja mind motiveerib tegutseda see, et saan õpetada, kuidas maastikuehitaja igapäevaelu välja näeb ja millega silmitsi seista tuleb. Kui see eriala mind ei huvitaks, siis oleks see vastumeelne ja ebahuvitav töö - seega keemiaõpetajat minust ei saaks. Ehkki mine tea :) ! Hetkel õpetan värvust ja kompositsiooni. Aga kunagi, kui ma siia kooli tulin, siis ma ju ei tulnud värvuse ja kompositsiooni õpetajaks. Polnud sellist ainetki! Kuid toonane õppedirektor Malle Rätsep pidas mu kinni ja ütles: „Kuule, kas sulle ei meeldiks disaini hakata õpetama?“ Ja kuna ma nii noor olin, siis muidugi arvasin, et olen kõikvõimas ja miks ka mitte. Nüüd olen väga tänulik, et õppedirektor mulle sellise väljakutse esitas. Toona mind vähe huvitanud aine pani mind teemaga süvitsi tegelema.

Olete õpilastega käinud ka hästi palju igasugustel võistlustel. Mis on võistlustel käimise juures kõige põnevam?

See, kas meie õpilased on tasemel, kas võit tuleb meie koolile. Sest kõik õpetajad on ju pingutanud ja püüdnud selle nimel, et õpilastele parimat anda. Ja kui õpilased ikka kutsevõistlustelt toovad esimese koha - seda ju ei kingita - siis see näitab, et nad on meilt teadmisi ja oskusi ammutanud. See on kõige parem osa :). Võistlused näitavad meie kooli taset ja seda, kas me oleme ikka õigel teel. Alati ju võitu ei tule, ka see on arendav. Siis tuleb vastavalt teemad käsile võtta, et saaks olla ka nendes nõrgemates kohtades tugevamad.

Kui sa sead endale väga kõrged sihid, siis sa saavutad vähemalt kõrge tulemuse. Väga oluline on kõrgeid sihte seada, sest siis oled edukas. Muidu polegi mõtet tegutseda. Leian, et ei ole mõtet asja ajada, kui ei püüa sinna, kuhu sa tegelikult jõuda tahad.

Meie kooli tublid maastikuehitajad Martin Kivirand ja Martin Sakk said äsja tiitli Noor Meister 2013. Mis neid edasi ees ootab?

Seekord neile õnneks ei lubatud midagi. Nad võitsid ja enam ei õeldud, et saame Worldskillsile või Euroskillsile, sest eelviimane kord, kui võistlesid Robert Korol ja Henri Ruthe, siis neile lubati, et nad saavad edasi võistleva. Aga tegelikult oli see minu arusaamade järgi petmine... Ehk nüüd olid võistluste korraldajad targemad ja ettevaatusest ei lubanud õpilastele enam uusi võistlusvõimalusi. Tookord oli õpilastele ja õpetajatele suur löök, et lubati välisvõistlust, kuid lubadusele ei järgenud midagi.

Martinid olid tublid tublid ja mina olen küll nende üle uhke. Ma usun, et kõik teised õpetajad ka.

Teil on kodus lapsed. Te olete koolis ja kooliväliselt aktiivne, Teil on oma firma, veel pereelu.. Kuidas Te neid tuhandeid asju jõuate?

Jah, mul on 2 last. 5-aastane Alexandra ja Elisabeth on 15 . Kõik on logistika küsimus. Igapäevane elu näeb välja selline, et mina võtan hommikul lapsed, viin kõigepealt väikese Alexandra lasteaeda, Elisabethi gümnaasiumisse, siis tulen ise tööle. Kui töö lõpetan, sõitin nõnda, et 18.00 on viimane aeg Alexandra lasteaiast ära võtta. 18.20 võtan Elisabethi, nüüd juba muusikakoolist. Siis sõidame koju. Kodus hakkavad lapsed riideid vahetama, minul on juba söök tulele pandud. Kui söök on valmis saanud, siis vahepeal olen nõudepesumasinas juba nõud välja tõstnud. Reeglina aitavad lapsed lauda katta, sööme ja siis kakleme, kes laua koristab, kes nõud masinasse paneb ja siis lõpuks saabub rahu. Rahu saabub nii, et tavaliselt Elisabeth teeb koolitükke, Sassiga värvime mingisuguseid viihikuid - meil läheb värvivihik ja päev. Tema värvib vihiku parempoolseid lehekülgi ja mina vasakult poolt. Mingi aeg hakkab Elisabeth klaverit harjutama (tavaliselt AK ajal), siis magamamineku protseduurid, ajalehed ja niiviisi me elame! Ja siis, kui kõik lähevad magama, siis mina hakkasin tavaliselt projekteerima. Või kui lapsed lähevad hilja magama, siis lähen ka koos nendega ja tõusen 4 või 5 ajal ja projekteerin nii umbes 6- ni. Vajan lühikest uneaega.

Aga kui ma magan, siis ei kuule mitte midagi, meil võib autosignaal uilata, meil võib pesumasin jubedat häält teha. Aga ma ärkan näiteks selle peale, kui kuulen, et Alexandra, kes meie toas magab, pöörab külge. Siis ma kohe kuulen ja kontrollin, kas tekk jäi peale.

Kõik on planeerimise küsimus. Näiteks me käime palju kinos ja teatris. Kinopileteid küll rohkem kui 2 nädalat ei saa ette osta, aga teatri ja kontserdipiletid ma ostan kõik ette ära. Vähemalt korra kuus käime perega teatris, abikaasaga sagedami - kahekesi käia on lihtsam. Mul on kogu hooaeg ette ära ostetud - külmikukalendris ja telefonis on meeldetuletused, piletid on auto kindla laekas ja nii see logistika toimib. Ka välisreisid on aasta peale ära jagatud, kes millal kuhu sõidab ja millal on võimalus koos reisida - nii et jõuab küll.

Välisreisid ka?

Just nii. Ma planeerin endale ja perele kohe niimoodi ära, et tean, millal kelle puhkused ja vaheajad algavad ning lõppevad. Vaatamata sellele, et olen kogu oma aja ära organiseerinud paari aasta peale, olen vastuvõtlik ka eksprompt üritustele. Muidugi me võiksime perega enamuse vabast ajast kodus olla ja üksteise kätt hoida, aga see ei ole meie pere profiil.

Kui söögitagemise juurde tagasi minna - meeldib Teile kokata?

Meeldib. Olengi mõelnud, et kuna meie perel on ees ootamas suurem elumuutus, mis tähendab kolimist, siis lähim plaan on 2014 lõpetada Kunstiakadeemia ruumikujunduse erialal ja pärast seda lähen kohe kindlasti kokandust õppima. Aga ma veel täpselt ei tea, kas Tartusse või Haapsallu. Sest see on huvitav! Ma tunnen pidevalt vajadust tegutsemise järgi.

Kas ongi nii, et mida rohkem teed, seda rohkem jõuad?

Jah. Mina olen seda tüüpi. Ühel laupäeval läks mees kontorisse tööle ja meie pidasime vanema tütreaga plaani, et värskendaks vannituba. Mõeldud, tehtud. Läksime ehituspoodi, ostime vajaliku ära ja kui abikaasa õhtul koju jõudis, oli veinipunasest vannitoast helesinine saanud. Aga mõnikord ma ei viitsi jälle midagi teha, võtan vaba päeva ette ja ainult loen terve päeva. Kui tunnen, et vajan puhkust, siis ma ei hakka end muude kohustustega vaevama. Ma isegi ei hakka mõtlema, et ma pean seda, teist ja kolmandat tegema..)

(Minu aina imestunumat nägu nähes - kuidas õpetaja Reti OME-TI küll seda kõike jõuab! - jätkab ta jutulõnga...)

Inimesed jõuaksid tegelikult palju rohkem, kuid sageli ei julge soove ja unistusi püstitada ning enda jaoks vormistada. Unistada tuleb seni, kuni need täituvad ja samas tuleks teha kõik endast olev, et viimastel oleks lihtsam täituda.

Mis on Teie unistus maastikuehituse eriala õpetajana?

See, et õpilased läheksid oma eriala edasi. Et nad leiaksid selle oma kitsama nišši ja arendaksid ennast selles valdkonnas tippu. See ongi minu kui õpetaja unistus.

Valus on näha, kui andekas maastikuehituse lõpetaja on profiili vahetanud ja raiskab oma oskusi ja teadmise hoopis teise valdkonna ametis. Mina ikka soovin, et nad leiaksid töö maastikuehitaja või -kujundajana!

Mida ütleksite neile, kes veel ei ole oma erialavalikut teinud?

Et nad avastaksid selle, misasi see maastikuehitus on ja mida ta ühis- ja keskkonnale pakub. Meie maastikuehitajate ülesanne ja kohustus on siduda kõik maastikul paiknevad tehisobjektid taimede abil ümbritsevaga harmooniliseks tervikuks. Ma soovin, et need noored inimesed märkaksid seda, mis on nende ümber ja teaksid, et maastikuehitajana on nende kätes ümbritseva keskkonna kaitse ja arendamine.

Loodan, et noorte kolleegide abil ei teki enam juurde põllu peale ehitatud üksikmajapidamisi, vaid ikka läbi detailplaneeringute kavandatud asumid, maastikukujunduslikult harmoonilised lahendused, kooskõlas ümbritseva loodusega.

Kirjeldatud oskused on olnud hinnatud iga riigikorra ajal ja vajadus maastikuehituse spetsialistide järgi jääb kestma.

Küsitles LEEGI PÕDER, 1mg

2012. aastal tiitli "Elutöö preemia" pälvinud RAKi kauaaegne ja hinnatud õpetaja Malle-Terepson Madisson kolleeg Reti kohta:

Reti on on minu noor kolleeg.

Sellise energiaga inimest pole mina oma 53 aasta jooksul aianduskoolis kohanud. Retil on tohutu koormus tunde, oma firma, õpingud kunstikoolis, pere.. Ja ometi on ta äärmiselt lahke, abivalmis inimene! Alati transpordiga abiks või arvutikursustel aitas. Niivõrd heatuju-line ja äärmiselt virk. Imestan alati, kuidas õpilased jõuavad ilusasti lõpetamiseni, kuidas ta nii palju toimetab ja kõigi nende eest hoolitseda jõuab! Soovin talle tervist ja edu palju! Ta on väga palju reisinud, võib-olla ainult puhkust oleks talle rohkem tarvis.

Kui Retit näed, siis läheb tuju kohe heaks - ta tuleb vastu ja on nagu ilus, kevadine rõõm. Niivõrd tähelepanelik ja heasüdamlik. Tõeline teadmistemppom, tõeline energiapom...!!

Juba kaheksandat korda korraldab Eesti Meestelaulu Selts **üle-eestilist poiste võistulaulmist**. Eesmärgiga edendada ja propageerida poiste laulu.

Võistlus viiakse läbi kolmes voorus— linnade ja maakondade eelvoorud, Lõuna- ja Põhja-Eesti vahevoorud ning lõppvoor.

26. veebruaril toimunud Põlva maakonna voorus võitis oma vanusegrupis meie **maastikuehitaja**, 3mp poiss **ANDRES POGREBNÕI**.

Andres esitas Tõnis Mäe laulu "Ilus oled, Isamaa!"

16. märtsil Võrus toimunud Lõuna-Eesti vahevoorult pääses Andres samuti edasi.

Jäänud on veel vaid 6. aprillil Türil toimuv lõppvoor... Hoiame Sulle pöialt, Andres!

Aianduse eriala 3ap (aiandus põhikooli baasil) kursuse õpilane **ANNIKA HARRIK** on loominguline noor, kellele lisaks joonistamisele ja maalimisele meeldib kirjutada ka luuletusi. Annika tööde näitust on võimalik peagi näha kooli raamatukogus.

Aiandusring - kellele? Milleks?

Räpina Aianduskooli õpilastel on võimalik osaleda paljudes meelepä-rastes huviringides. Nüüd on valikusse lisandunud veel üks võimalus - aiandusring.

Kui esmapilgul võiks nimest järeldada, et osalejad on ainult aianduseri-alade õpilased, siis tegelikult on pilt hoopis teine. Esimeste registree-rujate hulgas leidis palju just teiste erialade õpilasi ja mis veelgi tore-dam - ka õpetajaid ning kooli töötajaid oli nende hulgas. Just nii see ongi, aiandusring on mõeldud kõigile, kel huvi aianduse vastu!

Aiandusringi eesmärgiks on aiandushuviliste inimeste kokkusaamine, kogemuste jagamine ja vahetamine, põnevate taimekatsetuste läbiviimine ning võimalus süvenenumalt aiandusmaailmaga tutvuda.

Seepärast ongi tegevused, mida ette võetakse erinevad, samuti juhendajad. Vastavalt läbiviidavale tegevusele võib juhendajaks olla näiteks Anu Käär, Sirje Tooding, Katrin Uurman, Tiina Paasik ja ka mina ise.

Osalejad saavad ka ise välja pakkuda teemasid. Esimesel kohtu-misel õppekasvuhoones sai tegevuste „soovilist“ päris pikk ja otsast olemegi juba alustanud nende elluviimisega. Sellest tule-nevalt loodame õppekasvuhoonest saada näiteks ananasse, imetleda ebatavalisi taimi ja võime kindlad olla, et iga osaleja nopib kunagi õnu iseene poolt poogitud õunapuu otsast.

Tule osale aiandusringi põnevates tegemistes ja veeda aega sõbralikus aiandushuviliste seltskonnas! :)

Tõnis Soopere, õppemajandi juhataja

Tallinna lillefestival

Tallinna lillefestivali on korraldatud alates 2009. aastast. Selle algseks ideeks oli pakkuda omanäolist kultuurielamust ning propageerida aiakujunduskunsti. Tänapäevaks on saanud festivalist iga-aastane tradit-siooniline suurüritus, millest võtavad osa nii Eesti kui ka mujalt maail-mast pärit aiakujundajad. Lillefestival toimub Tallinnas Tornide välja-kul ja kestab kogu suve – näidisaiaid rajatakse mai lõpus ning võetakse üles septembri lõpus. Kogu ala on jaotatud väiksemateks nummerda-tud maalapikesteks, millele on võimalik omalt poolt näidisaia kujudus välja pakkuda. Näidisaedu on festivalil kuni 31. Igal aastal kannavad kujundused mõnda kindlat mõtet või ideed. Käesoleval aastal oli või-malik kujundada näidisaed teemal "Aed kui kunstiteos" või "Tervendav aed". Iga aia juures demonstreeritakse rajatud aia plaani, samuti antakse infot aia loojate, rajamise ja toetajate kohta. Lillefesti-vali žürii valib välja mõlema teema parima aia. Ära saab märgitud ka rahva lemmik. Nii võibki öelda, et festival on omamoodi rahvusvaheli-ne aiakunduse võistlus. Kõik festivali külastajad on oodatud aedu hin-dama ning oma lemmikut välja valima.

Eeloleval suvel esindab Tallinna lillefestivalil Räpina Aianduskoo-li meeskond, kuhu kuuluvad õpetaja Priit Trahv, õppemajandi juhataja Tõnis Soopere ning 2mg kursuse õpilased Eevi Haav ja Maret Jäger. "Tervendav aed" valiti välja viie töö hulgast, mis olid esitatud Räpina Aianduskooli konkursile, esindamaks meie kooli Tallinnas.

Tallinna lillefestivali 2013 on võimalik külastada, aedadega tut-vuda ja oma lemmikut valida 24. maist – 23. augustini. Parimad aiad kuulutatakse välja 24. augustil toimuval lillefestivali piduli-kul lõpetamisel. Lillefestival on külastajatele avatud kuni 23. septembrini.

Lillefestivali ametlik koduleht:

<http://www.kadriorupark.ee/lillefestival/>

Facebook:

<https://www.facebook.com/pages/Tallinna-Lillefestival-Tallinn-Flower-Festival/220732671306278?ref=stream>

*Katrin Uurman,
aianduse ja maastikuehituse eriala juhtõpetaja*

Aiandus

Aianduse eriala põhineb aedniku kutsestandardil ja koosneb peamiselt kolmest põhiharust: **kõõgiviljandus, puuviljandus ja iluaiandus**. Iluaiandus koosneb kahest osast: **lillekasvatust ja dendroloogiat**.

Lisaks põhimoodulitele õpitakse aianduse erialal **aiatöömasinaid**. Suurt rõhku pannakse **aiasaaduste tootmisele** läbi erinevate ja kaasaegsete tehnoloogiate.

Kindlasti muudavad eriala veelgi huvitavamaks valikõpingud, kus on võimalik õppida **roosikasvatust, seenekasvatust, mesindust, puukoolimajandust, aiakujundust, kalmu ja kalmistu kujundust, parkide hooldamist, taimeseadet** ja palju muud.

Õppides aianduse erialal on võimalik saada taimekaitsetöötaja tõend.

Aiakahjurite hirm doktor ALBERT

Doktorikraadiga **TAIRI ALBERT** töötab Räpina Aianduskoolis 2006. aastast, õpetades aianduslikke kaitsmis- ja võitluskunste - taimekaitset, võitlust taimekahjustajatega. Kui sõjaka loomuga on doktor Albert tavalus? Asja käis uurimas esmakursuslane LEEGI PÖDER.

Kas Teile meeldib Teie töö aianduskoolis?

Väga meeldib. Taimekaitse pakub alati uusi väljakutseid. Taimekaitset ei ole kunagi midagi rutiinset, alati tuleb lahendada huvitavaid olukordi. Tihti peale on need olukorrad päris rasked, aga mida raskem on mingit ülesannet lahendada, seda suurem on pärast rõõm selle edukast lahendusest.

Olete ka selle kooli vilistlane?

Ei. Pärast põhikooli suundusin Tartu Tamme Gümnaasiumisse, siis õppisin Eesti Põllumajandusülikoolis, kus ma omandasin doktori kraadi. Paralleelselt doktoriõpingute kõrvalt õpetasin siin taimekaitset.

Missugune olukord või ajend tõi Teid Rāpinasse õpetajaks?

Õppisime koos õpetaja Katrin Uurmaniga doktorantuuris. Tema ütleski, et aianduskool otsib taimekaitse ja keskkonnakaitse õpetajat. Alguses ma tulingi keskkonnakaitset õpetama, aga elu läks teisiti ja praeguseks olen päris õnnelik, et hakkasin ka taimekaitset õpetama.

Mis on taimekaitse juures kõige põnevam?

Kahjustajate määramine. Kahjustajaid on väga palju, aga edu taimekaitsetes sõltub sellest, millal ma suudan selle kahjustaja ära määrata. Kui määramine on toimunud õigeaegselt, saan ka selle kahjustajaga võidelda. Kui ei ole, siis tuleb alla anda selleks aastaks. Siis tuleb uuesti proovida järgmisel aastal - tõenäoliselt on järgmisel aastal igaüks kogemuse võrra targem.

Aiandus ongi sellepärast huvitav eriala, et väiksemaid veakesi saab ilusasti lahendada järgmisel aastal. Loomulikult ei tohi aga ei aianduses ega taimekaitsetes ühtegi suurt viga teha - need võib-olla ei tasu end küll kohe kätte, aga nende tagajärgedega tuleb päris kaua võidelda..

Aianduse eriala on õpetatud aianduskoolis aastakümneid. Mis on selle 6 aasta jooksul, mis Teie siin olete töötanud, muutunud?

Rõõmu teeb see, et õpetamiskeskond järjest uueneb. Esiteks uus renoveeritud õppehoone. Teiseks kasvahoone - kui ma siia tulín, ei olnud siin katmikala. Katmikala pakub samuti taimekaitse mõttes palju väljakutseid.

Loomulikult on head ka kõik need erinevad seadmed, mida praegu järjest juurde tuleb. Ja tore on ka see, et ise peab ennast pidevalt täiendama. Kui juurde ei õpi, siis jäädkí rongist maha.

Kuidas Teie ennast täiendate?

Tõenäoliselt mul on selline oma sisemine motivaator. Kuid ka õpilased aitavad mul ennast täiendada. Kui õpilased küsivad midagi sellist, millele kohe päris vastata ei oska, siis see sunnib edasi liikuma ja arenema, mõtlema, mis on „selle“ asja taga ning kuidas seda

probleemi lahendada. Ja teadagi, uue ja põneva lahenduse leidmine annab jõudu edaspidiseks!

On Teil hobisid ka väljaspool kooli?

Kuna ma ei ole oma tööst veel tüdinenud, siis minu hobid on seotud peamiselt just aiandusega. Minu kodupark on umbes sama suur nagu Rāpinas mõisapark. Seal saab aiandusega tegeleda iga kandi pealt - nii taimekaitse- kui ka maastikuehituse-alaselt, väetamisi teha - ühe sõnaga, kõik aedniku põhitööd on esindatud. Praegu meeldib mulle vaadata ka erinevaid ingliskeelseid videosid - aiandusmaailm on tõepoolest väga suur ja lai.

Kas Teie töö juures jääb ruumi ka unistamisele?

Kogu meie elu ongi tegelikult unistustes ja unistuste täitumises. Kui me ei unista, ei sea endale eesmärgi, siis me põhimõtteliselt ei jõuagi mitte kuskile. Jah, loomulikult on ka minul omad unistused. Kui need unistused on reaalsed, siis nad täituvad. Ja tihti peale täituvad ka sellised unistused, mis alguses aastaid tagasi on olnud ebareaalsed, hiljem on nad täiesti reaalsed..

Mis on õpilastega töötamise juures veel toredat?

Õpilastega töötada on väga huvitav siis, kui õpilased on motiveeritud. Kui õpilastel on huvi, siis, ma olen tähele pannud, saab ka õpetaja sellest väga palju energiat. Õpilaste särasilmad süütavad sára ka õpetajate südames!

Nii ilus lause! :)

Jah, aga see ongi niimoodi. Kui sa õpilaste silmis seda väikest rõõmusädet ei näe, siis... See on nagu naeratus! Kui sa naerata, saad naeratus peegeldusega mitu korda tagasi. Selline energiapall kasvab siis, kui iga õpilase ja õpetaja süda särab!

Allpoololeva kevadehõngulise pildiga soovib Tairi kõigile kena astronoomilise kevade algust!

RAKi õpilasesindus Brüsselis kutsehariduse mainet parandamas

8.-12.märtsil käisid RAKi õpilasesinduse liikmed **Vivian Lepa** ja **Timo Torm** Brüsselis toimunud kutsehariduse-teemalisel koolitusel YOUVET - YOUng campaigners for VET (Vocational education and training). Koolitust viis läbi Euroopa õpilasesinduste liitude katusorganisatsioon OBESSU (Organising Bureau of European School Student Unions).

Brüsseli-reisile eelnes kuuajaline online-kursus, kus viidi end kurssi kutsehariduse dokumentidega Euroopa tasandil. Brüsseli koolitus oli osa üle-euroopalisest kampaaniast kutsehariduse- ja õpilaste väärtustamiseks, mis kannab nimi Claim Your Voice- for VET.

Brüsselis tehti valmis tegevuskava Eestis toimuvale kampaaniale, mille eesmärk on kutseharidust ja -õppureid rohkem nähtavaks teha. Analoogilist kampaaniat hakkavad oma kodumaal läbi viima kõik osalenud riigid. Lähem info: www.obessu.org/vet

VIVIAN LEPA, RAKi õpilasesinduse president:

Koolitus algas juba 11. veebruaril ja kaasas neljaks nädalaks online-treeningule üle Euroopa umbes 20 aktiivset kooliõpilast. Neil neljal nädalal arutasid osalejad Euroopa kutsehariduse poliitika, stakeholderite, praktikate süsteemi, kutsehariduse rahastuse, kutse-õpilaste osalemise ja esindatuse, kutsehariduse ja tööturu suhte ja kutsehariduse kvaliteedi üle. Õpiti ka kampaania elluviimist. Osalejaid oli mitmest riigist- Soomest, Taanist, Inglismaalt, Rumeeniast, Slovakiast, Sloveeniast, Eestist, Leedust, Itaaliast, Belgiast. Et kuidagi üksteisest aru saada, käis kogu töö inglise keeles.

8. märtsil lendasime läbi Helsinki Brüsselisse. Õhus oli tunda kevadet! Seiklesime hostelini. Meie majutuskoh, noortehostel Van Gogh asus keskusest vaid 15 minuti kaugusel.

Esimene päev oli üsna rahulik, sest kõik alles saabusid. See kätkes endas registreerimist ja tutvumismänge.

Teisel päeval vaadati üle online-treeningul õpitut ja arutatud dokumendid ja tehti esimesed sammud kampaania loomiseks. Pidime

looma kampaania, mis haldas kõiki vajalikke punkte. Kuna see oli pigem loov, siis tulid ka pealkirjad loovad- "Fly The Penguin"- mis siis aitab pingviinidel lennata ja jääkarudega rohkem sõbruneda. "Save the pandas" - aitab päästa suremisohus bambuskarusid.

Kolmas päev oli koolituse kõige olulisem päev, sest kõik osaleja-riigid pidid looma tegevusplaani kampaania Claim Your Voice edendamiseks oma kodumaal. Soojenduseks lõime gruppides ühe kampaania koos tegevusplaaniga. Edaspidi kulges päev oma tegevuskavaga. Tulime Timoga hästi toime ja varsti näeb tulemusi ka Eestimaal. Õhtul oli rahvuslik õhtu, kus saime maitsta erinevaid maiustusi ja sööke teistest riikidest.

Neljandal päeval oli meil võimalus käia Euroopa Parlamendis. Kuulasime loengut, kus räägiti, kuidas töötab parlamendi süsteem ja faktina saime teada, et Saksamaal on 99 saadikut, Eestimaalt 6 ja number tuleb sõltuvalt rahvaarvust. Kahjuks ei saanud me käia täiskogu saalis, sest see oli remondi tõttu aasta lõpuni suletud. Õhtupoolikul oli meil debatt suurte stakeholderitega - EVTA, YFJ- Euroopa Noorte foorumi, Euroopa Komisjoni, Business European-i inimestega, kus saime küsida küsimusi ja arutada kutsehariduse tulevikku üle.

Järgmisel päeval, 12.märtsil hakkasime liikuma kodu poole, kuid lumetormi tõttu oli terve liiklus häiritud ja algselt plaanitud rongiga minek jäi katki. Tuli kutsuda takso, et jõuda õigeks ajaks lennukile. Lennujaamas tühistati meie lend. Pidime ootama ligi 8 tundi enne, kui saime lennukile. Uute piletite järgi pidime ööbima Helsingis, koju jõudsime teisipäeva hommikul.

Nüüd ongi meil Timoga tööd terveks aastaks, et tegevuskava järgi tegeleda Eesti kutsehariduse maine parandamise ja kampaania levitamisega.

Claim Your Voice kampaania : http://www.facebook.com/lnAQGH_SszAQHNgYhq1UIMI1CoseNtuQDLRogfovWtyWbGfA/www.obessu.org/vet

Pildil on : osalejad erinevatest Euroopa riikidest Euroopa Parlamendis. Foto Vivian Lepa kogust.

Eestimaa keskkonnahariduse ema ja isa: ARVI LEPIISK

Räpina Aianduskool oli esimene Eestis, kus hakati õpetama keskkonnakaitset. Selle teo taga on looduse-, jahi- ja fotojahimees, keskkonnakaitse eriala õpetaja ARVI LEPIISK.

Küsitleb 1 mg õpilane LEEGI PÕDER.

Kas vastab tõele, et Teil täitub järgmisel aastal 40 aastat ühist teed Räpina Aianduskooliga?

Jah, olen selle kooli vilistlane. 1974. aastal tulin siia aianduse erialale - tollal teisi erialasid ei olnudki. Viimane välispraktika 1977. aastal - see vist juba kanti tööraamatusse sisse. Nii et praeguse nimega Räpina Aianduskoolis peaks täituma järgmisel aastal 40 aastat tõesti. Varasemalt on kool kandnud pikalt ka Räpina Sovhoostehnikumi nime.

Miks just aianduskool?

Ega seda nii täpselt ei mäletagi, aga väga kaugele teise Eesti otsa ei tahtnud minna - olen siitsamast Räpina külje alt pärit. Ja teiste lähemate koolide erialad mulle ei sobinud - Väimelas näiteks olid elektrifitseerimine ja loomakasvatustol ajal. Aianduskool aga sobis oma looduslähedusega ning see mulle edaspidiseks tõuke andiski.

See, et aianduskoolis on niisugune eriala nagu keskkonnakaitse, on vist Teie teene?

Vastab tõele. See oli aastal 1994, kui kooli juhtkonnas arutati, et mida võiks veel õpetada. Kordan veelkord - vanasti peale aianduse muid erialasid ei olnudki. Hiljem küll tuli teisi ka, mõned neist on tänaseks päevaks kadunud, nagu näiteks konserveerimine ja biotehnoloogia. Kuid tookord mõtlesime tõepoolest, et üks uus suund võiks olla keskkonnasuund ja kuna Keskkonnaministeerium võttis selle omaks, siis sai tehtud esimene õppekava. Baaskava ei olnud, kellegi pealt vaadata ei olnud. Esimese õppekava toorvariandi tegin valmis ja tookordne õppedirektor Malle Rätsep pani selle raamidesse - et mahuks ära 2 aasta peale ja et tundide arv täis saaks. Siis hakkas kinnitamisprotsess Haridus- ja Keskkonnaministeeriumi kaudu.

Huvi keskkonnakaitse õppimiseks oli suur. Esimesele kursusele võtsime vastu 30 inimest ja mõni jäi ka veel ukse taha. Paari aasta pärast hakkasid järgi tulema ka teised koolid. Tollane Eesti Põllumajandusakadeemia viis sisse maastikuhoolduse ja -kaitse, hiljem ka loodusvarade kasutamise. Tartu Ülikooli Türi kolledžis avati keskkonnakaitse eriala, TTÜ-s keskkonnatehnika... Aga jah, RAK oli esimene.

Mida Te praegu õpetate?

Osamoodulitest õpetan ornitoloogiat, ökoloogiat ja keskkonnakaitse aluseid. Täismoodulitest looduskaitset, Eesti metsasid ja nende kasutamist. Valikmoodulitest ulukibioloogiat ja jahindust ning jälgi ja helisid looduses.

Mis on õpetamise juures Teie jaoks kõige põnevam?

Kõige põnevam? Kindlasti hea seltskond. Ma mõtlen selle all õpilasi, kes kaasa tulevad ja rääkida julgavad, mis siis, kui vahepeal ka valesti läheb. Kui me kõik oleksime korraga targad, siis poleks ju vaja koolis käia. Väljaskäimised on ka toredad.

Väljaskäimised - Te mõtlete õppesõite?

Mitte ainult, pigem hoopis jalgsimatku. Kuna peaaegu pool õppest on praktiline osa väljaspool kooliruumi, siis see ongi tavaliselt põnev. Nii mulle kui õpilastele. Muidugi ei saa teooriast ka päris mõõda minna. Eks ta mõneti kuivem on, aga ilma selleta ka ei saa.

Kas on mõni tore juhtum või seik, mis meenub tundidest?

Neid on küll mitmeid. Üks näide: olime ühe kursusega jaanipäeva paiku metsas praktilistel töödel. Vaja oli ületada üks suurem kraav. Ilm oli ilus, sooja üle 20 kraadi. Vett oli kraavis päris palju. Seal me siis hüppasime üle kraavi. Ühe tütarlapse äratõuge jäi aga nõrgaks ja ta kukkus vette. Kraavipõhjas on muidugi piisavalt muda, tüdrukul tulid mõlemad botased jalast ära. Pärast terve rühmaga mudas müttates saime ühe kätte, teine on ilmselt tänase päevani seal. Nalja sai kõvasti ja tüdruk ise nõrkinud ei olnud.

Või teine lugu, mis juhtus mitukümmend aastat tagasi. Osad noormehed kandsid tookord hästi pikki juukseid. Oli just esimene tund selle kursusega, läksime välja. Ma tõepoolest ei tundnud veel, kes on kes. Õpilased hakkasid mürama. Mina tegin märkuse, mida nad kohe ei kuulanud, ja siis ma hurjutasin otsa: "Kuidas te siis niimoodi, ise mõlemad tüdrukud!" Tuli välja, et teine oli hoopis poiss. Minul piinlik ja poiss punastas...

Olete ka jahindusega seotud. Kas võib öelda, et olete hingelt jahimees?

Kas nüüd hingelt, aga tõsisemat sorti jahimees olen küll. Olen jahindust õpetanud ka. Mitte ainult siin koolis - keskkonnakaitse on ka jahindus sees - ma mõtlen ka noorjahimeeste väljaõpetamist ja täienduskursusi.

Olen veel jahitrofeede litsenseeritud ekspert. Kui toimuvad jahitrofeede näitused, siis käin neid hindamas üle vabariigi.

Teil on praegu ka tagaruumis sarved.

Üks tuttav tõi 2 paari metskitsesarvi, et ole hea, hinda ära, kas on mõtet näitusele viia, kas on medalit loota või ei.

Ja missugune tulemus oli?

Hindamisel võetakse väga paljusid nüansse arvesse. Kahjuks medalist jääb puudu, aga muidu on ilusad sarved koju seina peale panna.

Mis hobid Teil veel on?

Loodusfotosid ja videofilmi meeldib teha. Fotosid olen teinud juba päris kaua.

Ja siis näitate õpilastele tunnis?

Olen ikka näidanud neid vahepeal ka õpilastele, kui nad on asjakohased vastava aine juures. Viimane hobi on loodushäälte salvestamine. Valikaines "jäljed ja helid looduses" kasutan palju oma lindistatud loodushääli.

Te olete ka raamatuid kirjutanud. Näiteks „Jäljed looduses“, mida mina olen lugenud ja mille pilte vaadanud.

Mitmesaja-leheküljelisi raamatuid just ette näidata ei ole, küll aga väiksemaid teejuhte. Päris palju olen teinud kaastöid erinevatesse raamatutesse, näiteks „Eesti linnuatlasesse“ ja piirkonda tutvustavatesse raamatutesse. „Ulukite jalajäljed“ ja „Soku näovärvist“ olen kirjutanud küll. On ka sõraliste karvade näidiseid. Veel on ka paar tükki tulemas, üks puudutab sõraliste vanuse määramist. Sellealane eestikeelne raamat praegu puudub. Elkkõige teengi raamatuid selleks, et neid saaks kasutada õppetöös.

7 kuud: keskkond RÄPINA

Oma mõtteid avaldavad keskkonnakaitse
eriala esmakursuslased, kellel on praegu-
seks selja taga 7 koolikuud Räpinas.

Foto: Arvi Lepisk

MARGIT MIDRO:

Kahtlesin kõvasti, kas tulla Räpina Aianduskooli või mitte. Nüüd olen väga rahul – mulle meeldib koolimaja, õpetajad on toredad ja inimesed sõbralikud. Väga palju saab liikuda looduses. Olen rääkinud väljaspool kooli Räpina Aianduskoolist nii palju head, et öde, kes õpib Tallinna Tehnikaülikoolis keemia- ja keskkonnakaitse tehnoloogiat, kaalub samuti mõtet pärast ülikooli siia keskkonnakaitset õppima tulla – just praktika pärast.

KAISA LAUR:

Räpina on kauge ja kena kohake ühes Eestimaa nurgas – mõnele ehk liigagi kauge. Kuid just see teebki Räpina eriliseks. Kooli kooskõla loodusega on võimas. Juba tema maaliline asukoht jõe ääres vana mõisapargi servas. Enamikku kooli asukaid – nii õpetajaid kui õpilasi – võib pidada väikestviisi looduslasteks. Naturaalsuse ehk värsket õhu ja puhta looduse järele janunevad piskud levivad. Loodan, et see nakkus tabab paljusid ning üha rohkem inimesi hakkab mõistma sümbioosi loodusega.

TIMO TORM:

Olen juba maast madalast looduslaps olnud ning keskkonna pärast muret tundnud. Üheks põhjuseks on kindlasti minu kodukoht – Ida-Virumaa.

Räpinas on tore õppida, sest praktilist tegevust on kohutavalt palju. Ma ei kujutaks end ette ainult loenguid kuulamas – olen küllaltki püsimatu, kogu aeg on mul midagi vaja kogeda ja teha... Loomulikult on seetõttu vahepeal raske ka – aga kuna eriala mind huvitab, siis ei saa pead norgu lasta.

Soovitan Räpinasse tulla kõigil, kes looduse ja keskkonna vastu huvi tunnevad, sest sinne õpe on väga laiapõhjaline. Ja ei saa mainimata jätta, et siin on imelised õpetajad, kes suudavad ka keerulised

asjad kergeks teha. Palju on väljasõite ning alatsa juhtub min-geid huvitavaid seiku. Koolil on väga korralik tehnikapark ning uus koolimaja on väga meeldiv koht õppimiseks.

Soovitan Räpina Aianduskooli kõigile!

SANDER GRININ:

Mulle meeldib lugeda, loen ka vene keeles. Eriti meeldivad mulle ajaloolise temaatikaga raamatud – tsaariarmee kasaka-atamanide elulood, Nikolai II ja monarhia langusest... Kuid ka raamatud loodusest pakuvad mulle huvi. Praegu loen Kaupo Vipp'i "Globaalpohmelust", mille sõnum on karm: seoses naftakriisiga võib meid tabada ka sotsiaalne katastroof. Võibolla vajabki maailm pärast Peak Oili keskkonnakaitsejaid, kes kaitseksid keskkonnaideid nii, nagu Vene valged kaitseksid oma ideid – Krimmi poolsaare langemiseni?

ANONYMUS I:

Ühiselamud on koolist vaid paari minuti kaugusel, see tähendab, et magada saab kauem! :)

ANONYMUS II:

Siin õpid selliseid asju, mida tulevikus igal juhul vaja läheb, sõltumata sellest, kas leiad erialase töö või mitte.

ANONYMUS III:

Eesti mets, looduskaitse, Eesti kalastik, ornitoloogia, maastikuhooldus – nende õpetajate tundides lihtsalt peab käima, sest nad lihtsalt panevad sind kuulama! Väga hea on see, et siin on palju praktilist tegevust. Ja kui talvel ongi üksjagu teooriat, siis kohe-kohe algab meil 10 nädalat kestev praktika!

Kui rääkida negatiivsetest asjadest, siis pole Räpinas suurt midagi teha, kui sulle ei meeldi sport, muusika ja kunst.

Kursustevahelise MÄLUMÄNGU tulemused

	I	II	III	IV	V	VI	Punktide arv	Koht
2mg	1	4	2	5	5	4	21	I
3mg	5	1	4	3	4	3	20	II
1mg	4	2	5	2	3	2	18	III-IV
2kg	3	5		4	1	5	18	III-IV
2ap	2	3	3	4	3	2	17	V
2tp	1	2		1	2	2	8	VI
3fp		1		2	2	2	7	VII
1kg	2		3				5	VIII
3mp		1					1	X
2mp					1	1	2	IX

Oktoobris alguse saanud kursustevaheline mälu-mäng lõpetati teisipäeval, 12.märtsil pidulikult pärast viimast toimunud vooru. Sügisest alates pani kord kuus oma teadmisi proovile kümme võistkonda. Parima tulemuse saavutas lõppkokkuvõttes noorem vanuseastmes 2AP kursuse võistkond. Vanemas vanuseastmes oli parim 2MG kursuse võistkond. Teiseks tuli 3MG, kolmanda kohta jagasid 1MG ja 2KG võistkonnad.

Tabelitest selguvad ka kursused, kes kõige tiheimini mängus osalesid. Loomulikult ei näita see tegelikku pilti, kuna praktilal olemine ei anna kõigile võimalust alati kohal olla. Küsimused koostasid õpetajad: Svetlana Tund, Tiiu Ruuspõld ja Huko Laanoja. Küsimused olid erinevatest valdkondadest: ESTICA, MEDIA, MÜÜDID JA LEGENDID, SPORT, TEADUS, MUUSIKA, AJALUGU, JÕULUD jm.

Palju õnne võitjale ja suur tänu kõigile, kes läbi õppeaasta osalesid!

Svetlana Tund, huvijuht

Floristikaõpetajate kommuun RAKis on nagu ideaalmaastik - sõbralikud, rahulikud, hea huumorimeelega... Leili Alaoja-Rein on üks RAKi floristika õpetajatest. Kes tulevad floristikat õppima, miks ja mida see eriala endast kujutab - õpetaja Leilit küsitleb maastikuehituse 1. kursuse õpilane LEEGI PÖDER.

LEILI ALAOJA-REIN - loov lillelemb hingede jahil

Floristika õpetajad sessioonõppijatelt mälestuseks saadud pilte uudistamas. Vasakult: Indrek Kaeli, Leili Alaoja-Rein, Marek Jakob. Foto Leili Alaoja-Reinu kogust.

Kuidas Teie aianduskooli jõudsite?

Aastaarv oli minu meelest 2003, kui ma siia kooli õpetama tulin. Aga sellest võiks kohe pikalt rääkida, sest ma olen siia tulnud mitu korda...

Kas Te olete siin koolis ehk ka õppinud?

Tulin abiaednikuks õppima, aga minu 3 lapse tõttu jäi see kool lõpetamata. Õpetajaks tulin küll aastal 2003, aga kooli endaga olen ma seotud iseenesest palju aastaid. Taivo Piller korraldas ühe koolituse siin ning see mõjutas kõvasti minu lõplikku erialavalikut.

Kes on Taivo Piller?

Eesti tippflorist. Kolm nime neid siis oli. Tänapäeval on neid rohkem, aga sellel ajal, kui mina õppisin, siis oli neid kolm: Indrek Kaeli, Priit Press ja Taivo Piller. Taivo ja Indrek on selle kooli vilistlased. See võis olla aastal 1993, kui Taivo õpetas lühikoolitusena siin koolis lilleseadet .... 1991. aastast olen aktiivselt tegelenud lilleseadega, siin Rāpina olid ka sel ajal võistlused... minu jaoks on Rāpina kool kogu aeg n-ö „olemas olnud“. Tegelikult ka!

Reet Palusalu kõrval õpetas siin tookord ka Maarika Tubli. Tema ütles mulle, et koormus on kasvamas. Ma ei teagi tegelikult, kes mind siia kooli lõpuks siis soovitas. Ükskord tuli telefonikõne, et kas on võimalik. Alguses olin hästi väikse koormusega.

Praeguste aianduskooli floristika õpetajate kohta öeldakse, et nad on väga hea auraga. Huvitav, kas see tuleb sellest, et nad kõik naudivad oma tööd? Kas Teie näiteks naudite oma tööd?

Naerab. Ikka naudin! Otseloomulikult naudin. Mind sütitab tööle tegelikult auditoorium. Rohkem võiks just olla nägusid!:) Võib-olla peaksime rõhku panema rohkem floristika eriala tutvustamisele.....

Mida Te õpetate floristidele?

Floristidele õpetan lilleseadet, maastikuehitajatele taimeseadet. Õpetan A-st ja B-st. Hetkel on õppekavade muudatused aktiivsed, aga põhimõtteliselt jah, et nad saaksid ikkagi A ja B selgeks, suures lootuses, et nad ikka võistleva lähed ja tõstavad Eesti mainet jne. Ma nüüd läksin jutuga kuhugi mujale, aga me just täna rääkisime hästi pikalt võistlustest. Õpilased on väga rahul võistlemas käimisega. Täna me just õpilastega analüüsisime, et miks floristikat tullakse nii vähe päevaõppes õppima. Kaugõppesse tullakse jällegi meeleldi!

Mis praegune tüdrukute tunniülesanne on (klassis teevad 2fg tüdrukud uhket seadet)?

Hetkel on nendel ideetööna lillevaip, mis sobib autokaunistuseks. Me mõtlesime, et ei taha teda kasutamata jätta, üritame vaiba siia fuajeesse üles panna. Lilleseades on väga palju asju, mida saab kasutada nii ühes kui teises kohas. Loomingulisus, loovus on alati hästi teretunud. Hea on see, et oma tööd saab alati viiel erineval moel kasutada. Floristika ongi nii tehnika kui ka loovuse arendamine!

Kuidas kirjeldaksite mõne sõnaga kolleegi ja floristika juhtõpetajat Indrek Kaelit? Kinnitasite, et ta on üks Teie eeskujusid olnud.

Jah, Indrek Kaeli on minu õpetaja olnud. Ennem mainisin ka Taivot. Tegelikult olen tõepoolest palju õppinud mõlema käest - lisaks on veel muidugi teisigi nimesid. Erinevate õpetajate käest õpibki erinevaid asju. Taivo Piller on näiteks tänaseks päevaks jõudnud oma firmaga hästi kaugele ja temalt oleks tulnud rohkem õppida majandamist. Indrek aga on minu meelest „looduskunstnik“. Kui panna silmad kinni ja välja öelda esimesed pähetulevad mõtted, siis need on Indreku puhul looduslähedus, loodusetunnetus.

Mis Te arvate, mis on teie õpetustes erinev, teie tundide andmise viisides?

Seda ma ei oska niimoodi öelda. Oleneb ikkagi õppekavast ka. Ma ise kujutlen ette, et Indrek on palju sügavam kui mina (*muheleb: ikka arvad nii*). Tema annab võib-olla paljude erinevate materjalide olemusest pildi. Mina olen pigem paljusõnaline, proovin visualiseerida. See on minu isiklik tunne, ma ei tea, mida õpilased mõtlevad.

Mõned koolitused, kus ma olen Indrekuga käinud: mul tuleb tänase päevani pisar silma. Me tegime hästi palju Indrekuga varem ikebanalaagreid koos. Ikebana ei leia Eestis väga suurt kõlapinda, sel lihtsal põhjusel, et me tahame ikkagi käega katsuda kõiki asju. Ikebana aga on tunnetuslik asi. Me siis tegime läbi nelja aastaaja neid koolitusi ruumist väljas. Kui ma praegugi pikemalt mõtlen, siis tuleb ikka tõepoolest pisar silma - sest need olid niivõrd emotsionaalsed hetked.

Indrek ei räägi palju tunnis. *Pöördub floristikatüdrukute poole: „Onju, lapsed?“ Noogutatakse kergelt, olles süvenenud töösse.* Tänu sellele jääb ta mõnele ehk natuke kaugemaks õpetajaks. Aga ikkagi - ta on ikka väga sügav.

JÄTKUB →

FLORISTIKA

Kui aianduskoolis õpib florist, siis kes temast ajaga saab?

Oma loodustunnetus peaks tulema, floristika seaduste tundmaõppimine, ilumeele areng tuleb jne.

Meil õpivad ka mõned noormehed floristikat. Näiteks Taavet. Kuidas noormeestele soovitada floristikas õppimist?

See on omaette teema. Ma kujutlen ette niimoodi, et kui nad valiksid selle ala, siis nad on natuke suurema lennuga. Võib-olla neile peaks rohkem rõhutama, et on võimalus võistelda, nii rahvusvaheliselt kui Eesti piires. Seega noormehed on alati teretulnud meie kooli õppima ja miks mitte ka lilleseadet.

Floristid saavad üldse palju võistelda?

Jah. Ketlin näiteks õpilasena on väga rahul - rääkisime temaga ennist sellest tükk aega. Samuti Teele ütles sellise tore lause, et ta ei karda enam kutseeksamit. Tal tuli Noorel Meistril 2013 võisteldes suurem kindlus minna kutseeksamile. Võistlusel peab hakkama sama ülesandega etteantud aja jooksul. Sama asi on ka kutseeksamil!

Missugused hobid on Teil kooliväliselt?

Ma olen selle peale nii palju mõelnud. Olen üritanud erinevatel aegadel igasuguseid klubeid ellu puhuda - kõik ikka lilledega seoses. Olen inimene, kes ei taju piire kutsumuse, hobide ja töö vahel, kõik on omavahel nii seotud.

Nüüd ma Tartus üritan midagi uut, aga ma veel ei tea, kas õnnestub mingit seltskonda hakata looduse poole liigutama ja tahaks tõesti, et ka Tartus toimuks mõni festival, mis on taimedega seotud...

Mis mulle meeldib? Otse loomulikult meeldib ennast natuke kultuuriliselt arendada, kehaliselt ma ei arenda end ahjuks eriti- suvel aga rattaga sõidan ülimalt hea meelega...

Vabal ajal õmblen ja heegeldan muide jube hea meelega.:

Veel olen viimased 5 aastat oma isikliku aia kujundamisega tegelenud. Rohkem aega aga nagu ei jäägi.

Mul on Tartus ka rahvaülikooli tõttu päris suur koormus. Olen sealse kooliga peaaegu sama kaua seotud olnud kui aianduskooliga. Õpetan seal samuti floriste.

Omaval ajal sai ka lillepoega tegeletud.

Räägime sellest ka veel mõne sõnaga. See on päris legendaarne lugu. Kuidas see nüüd oligi: Laia Leili Lillepood....

Nii ta oli jah. Pidasin lillepoodi Tartus, Laial tänaval, sealt see tuligi - Laia Leili Lilled. Ja mitte sellepärast, et ma olengi natuke lai (muheleb). Ma täna ei tahaks mingil juhul tagasi „lillepoendusesse“, aga ma leian, et ma olen kõikide nende elukäikude võrra rikkam. Just kogemuste tõttu! Tegelikult õpilased ju tajuvad, ei mõju ju usutavalt, kui öeldakse – nii tehakse! Usutav on ikka siis, kui ollakse asjad ka ise läbi teinud. Ma olen väga palju asju elus oma kätega läbi teinud. Ja õpetada just seda, mida oskad, ongi tore.

Mulle meeldis mu poe puhul „L-ide“ ühendus. Kuna see oli botaanika kõrvalmajas ning kuna ma olen aastaid olnud botaanikaiaiga seotud, siis see kõik kokku on väga inspireeriv olnud.

Millest unistab floristikaõpetaja nagu Teie?

Ilmselt unistan ma sellest, et pühendunud hingedega õpilasi oleks rohkem. (Osutab heatujuliselt taaskord oma õpilaste suunas). Ma unistan, et mul on kursusel nii päevaõppijate kui kaugõppijate seas palju neid, kes tahavad õppida ja „see asi“ läheb edasi.

Praegu on tore, et meie kollektiivis on noore floristikaõpetajana ka Marek juures, sest mingil hetkel oli siin tunne, et noorust ei kasva peale.

Minu unistus on tegelikult see, et tunnen need pühendunud hinged ära.

Nagu kõigil erialadel, on ka floristidel oma terminoloogia, erinevad stiilid ja võtted. Pildil on sessioonõppija Inga Kau-rit valmis saanud langeva pruudikimbu. Foto Leili Alaoja-Reinu kogust.

MIS ON FLORISTIKA ÕPPIMISE JUURES KÕIGE TOREDAM?

Vastavad 2fg tüdrukud:

- Praktiliste tööde tegemine
- Õpetajad on toredad
- Korralik käsitöö, saab arendada loovust
- Iga päev on põnev, sest iga päev on uus teema.
- Praktika Lätis oli ülihariv kogemus!

Floristika algtõdesid ja taimeseadet õpivad ka aednikud ja maastikuehitajad. Pildil veebruaris 2013 lõpetanud maastikuehitajate kursus taimeseade tunnis. Foto Leili Alaoja-Reinu kogust.

FLORISTIKA

LÜÜLI KIIK:

ei ole vahet, kas inimene on "eriline" või "tavaline"

Kuidas sai Teist Räpina Aianduskooli õpetaja?

Jõudsin aianduskooli üsna tavapärasel viisil - leidsin huvitava töopak-kumise, kandideerin ja sain tööle. Õigupoolest kandideerin küll vaid Maarja küla õppegrupi kangakudumise õpetajaks, kuid tööin-tervjuul sain pakkumise ka tekstiilitöö eriala aineid õpetama hakata.

Miks õpetatakse aianduskoolis kõikide teiste looduslähedaste eri-alade kõrval ka tekstiili eriala?

Ilmselt tuleb põhjust otsida sellest, et aianduskooli näol on tegemist Põlvamaa ainsa kutseõppeasutusega. Et lähipiirkonna õppuritele lisaks looduserialadele alternatiivi pakkuda. Käsitöövaldkondade õppekavade avamine ei nõua ka erilisi investeeringuid, ei ole tarvis spetsiaalselt välja ehitada õpperuume või eraldi hooneid. Arvatavasti oli ka see otsustavaks teguriks tekstiilitöö eriala aianduskooli toomisel.

Kas Te naudite oma igapäevast tööd? Milles see väljendub?

Esimene indikaator, mille järgi saan aru, et töö, mida teen, meeldib mulle: ma ärkan vabatahtlikult 5.45, et kella kaheksaks Räpinasse klassi ette jõuda. Minusugusele öökullile pole varajane ärkamine kunagi lihtne olnud.

Teine indikaator: ka kõige väsitavamal ja keerulisemal tööperioodil ei ole mul tekkinud mõtet otsida uus ja lihtsam töö. Hindan väljakut-seid, mida õpetajatöös jagub igasse päeva.

Mis tunde Te annate?

Kangakudumist, tootarendust ja vööde-paelade tegemist. Maarja küla õppegrupile kangakudumist ja kunstiõpetust.

Mida tähendab juhtõpetajaks olemine?

Seni on see minu jaoks tähendanud ise õpilaseks olemist. On tulnud käigu pealt ja muude tööde kõrvalt omandada hulk õppetöö korral-damiste detaile. Peamise kohustuseks pean vastutuse enda peale võtmist. Kui on mingi probleem või kiiresti korraldamist vajav küsi-mus, pean olema valmis lahendusi pakkuma.

Mis Teile meeldib töö juures kõige rohkem? Mõni näide?

Kõige rohkem naudin olukordi, kus õpilane on jõudnud tehnika või töövõtte omandamisel selleni, et hakkab oma tegevusest rõõmu tundma. Kui õpilane suudab teha tööd hästi ja vaimustunult, tunnen, et olen saavutanud oma eesmärgi ning et olen õige inimene õiges ametis.

Mis on Teile kui tekstiilõpetaja unistuseks?

Mulle meeldiks, kui aianduskoolis tekstiilitöö õppimine annaks mõ-nele õpilasele innustust seda ala edasi õppima minna. Ning et meie lõpetajad leiaksid töö, milles nad saavad siin õpitud oskusi rakendada ja edasi arendada.

Mille poolest erineb õpetamine Maarja külas õpetamisest Räpinas?

Olen Maarja küla seotud lausa kahe ameti kaudu - aianduskooli kutseõpetaja ja Maarja küla kangakudumise ju-hendaja-meistrina. Maarja küla õpilased õpivad toimetuleku õppekava baasil aiandust, kuid eriala valikai-netena ka kangakudumist ja puutööd. Seega põhirõhk on aian-dusel, kuid õpilaste jaoks on väga oluline ka käeliste oskuste arendamine.

Intellektipuudega noortega töötamine nõuab õpetajalt valmis-olekut arvestada iga õpilase personaalsete võimetega, mis tege-likult kehtib ju ka n-ö tavaõppurite puhul. Olen kahe erineva õppekava ja tasemega õpilastega paralleelselt töötades jõudnud üsna lihtsa järelduseni - ei ole vahet, kas inimene on "eriline" või "tavaline", sest omad eripärad on kõigil inimestel ning õpe-tajal tuleb õpilase voorusi ja puudusi ära kasutades leida tee, kuidas vajalik oskus või teadmine õpilasele järele jõuaks. Eriliste õpi-laste puhul kestab õppimisprotsess lihtsalt kauem. Maarja külas noori õppima ja koolis käima innustama ei pea, sest õppimise indu jagub sealsetel õppuritel mitme eest.

On Teil ka tööväliseid hobisid?

Iroonilisel kombel on käsitööst saanud minu jaoks hobi, millega tegelemiseks tuleb muude asjade kõrvalt aega varastada.

Missugune on aianduskooli atmosfäär Teile jaoks?

Eelmisel õppeaastal, kui kool oli mööda Räpinat laiali, ei oleks ma osanud sellele küsimusele kuidagi vastata. Kuid uuenenud koolimajas on atmosfäär mõnus ja töö tegemist soosiv. Eriti meeldib mulle minu tööruum. Kusagil mujal ei ole olnud võima-lust tööruumi aknast nii lähedalt oravate ja lindude elu jälgida! Samuti on tore, et on nüüd rohkem võimalust kolleegidega su-helda ja kasvõi läbi ukseklaaside nende tegemisi vaadelda.

Kuidas sobitub tekstiili eriala teiste siinsete looduslähedaste ilusate erialade keskele?

Mina vastuolu ei näe. Et aiandus ja käsitöö võivad teineteist täiendada, olen kogenud tuttavate aednike kaudu, kes on käsi-tööd õppima asunud, et talviseks perioodiks tööd ja tegevust leida.

ÜLAL: 2tk vööde ja paelade tunnis pudelipaala tegemist õppimas.
PAREMAL: 1) 2tp õpilased Mona-Anari Kägra ja Eveli Mooses kangakudumise tunnis vaibalõime rakendamas. 2) 1tk2 silmuskudumise tööde hindamine. Õpilane Enely Jaani presenteerib oma kätetööd õpetaja Maaja Kallele.
Fotod Lüüli Kiige kogust.

1tk2 silmuskudumise õp-petöö. Omaloodud mustri järgi kootud sokid, kavand ja tööjuhised.

TEKSTIILITÖÖ

Õpilaste RAHULOLU: küsitluse tulemused

Jaauar-vebruaris oli õpilastel võimalik anda anonüümselt hinnanguid kõikidele koolielu valdkondi puudutavatele küsimustele. 5-st plokist koosnevale küsimustikule (vastajate üldandmed, õppetingimused, õppetöö, koolielu, õpilaste eluviisid) laekus 254 vastust. Vastajaid oli kõigilt kursustelt peale integratsioonikursuse.

Õppetingimusi koolis on hinnanud väga headeks või headeks 93 % vastanuist (vastavalt 65% ja 28 %), keskmisteks 6%, halbadeks 2% ja väga halbadeks 0%.

Kooli sööklal hindab väga heaks või heaks 82 % vastanust (vastavalt 40% ja 42 %), rahuldavaks 15 %, halvaks või väga halvaks 3 % vastanuist (vastavalt 3% ja 0 %). Täiendavalt oli söökla-teemat kommenteeritud 86 vastaja poolt, millest 20 hindavad menüüd piisavalt mitmekesiseks ning on hinna ja kvaliteedi suhtega rahul; on märganud arengut ja seda ka ära märgitud (salatid, valikute suurenemine menüüs). 22 vastajat soovivad veelgi suurendada köögi- ja puuviljade osakaalu menüüs. Kui mullu kurtis menüü üksluisuse üle 15 vastajat, siis tänava oli selliseid kommentaare 4. On kommenteeritud ka söökla lahtioleku aegu ning tehtud rida ettepanekuid, kuidas menüüd veelgi rikastada. Soovitakse fuajeesse kohviamatomaati ning sööklasse kaardimakse võimalust. Viimast siiski vähemalt järgmise aasta jooksul plaanis ei ole - igati mugav kaardimakse tõstab hinda, sest kaardimakseilt tuleb müüjal tasuda pankadele kõrget teenustasu. Kui töötavale sessioonõppijale ei pruugi hinnatõus nii suureks probleemiks olla, siis päevaõppes vanemate rahakoti peal õppijate hulgas on neid, keda see ei rõõmustaks.

Kõik sööklal puudutavad kommentaarid on edastatud söökla juhile.

Kooli raamatukogu hindab väga heaks või heaks 86% vastanuist (vastavalt 54% ja 32%). Halvaks on raamatukogu hinnanud 1% vastanuist. Täiendavaid kommentaare laekus 38, millest üks osa kommenteerib raamatukogu lahtiolekuaegu ning teine erinevatest vaatenurkadest kirjanduse valikut (rahul / rohkem võõrkeelseid / rohkem erialaseid ajakirju / ka tänapäevast kirjandust jne). On tehtud ka ettepanek, et raamatukogus võiks olla rangem kord vaikuse suhtes.

Õpilaskodusid puudutavatele küsimustele paluti vastata ainult ühiselamut kasutavatel õppuritel.

Õpilaskodude **öövalvurite - administraatorite tööd** hindab väga heaks ja heaks 67 %, keskmiseks 6 %, halbadeks 2 % ja väga halbadeks 0 % vastanust. 25 % ei ela õpilaskodus või on mingil muul põhjusel jätnud küsimuse vastamata.

Olmetingimusi ühiselamus hindab halbadeks 4% ja rahuldavaks 8%, ülejäänud vastajad on valinud variandid "hea" või "väga hea".

Ühiselamu üldise korraga ei ole rahul 2% vastanust, rahuldavaks on hinnanud 8 %, ülejäänud vastajad on valinud variandid "hea" või "väga hea".

Õpilaskodu **sisekorraeeskirju** ei pea sobivaiks 10% küsitletuist, 5 % ei ole sisekorraeeskirjadega tutvunud, ülejäänud vastajad peavad neid sobivaiks.

Üldruumide kasutamisega ühiselamutes on probleeme 3 %-l, vastusevariandi „vahel on“ valis 15 %, ülejäänute hinnangul ei ole üldruumide kasutamisel probleeme.

Õpilaskodu teemat on täiendavalt kommenteerinud 136 vastajat, neist 10 väljendavad igakülgset rahulolu. Sagedamini väljatoodud probleemteemad: interneti kiirus - 24 kommentaari; läbikostvad seinad (15), köökide sisustus (14 - peamised soovid - mikrolaineahjud ja rohkem nõusid); sisekorraeeskirjad (9); temperatuur erinevates ruumides (6); kuiv õhk (5). Õpilaskodude töötajad on saanud nii positiivseid kui negatiivseid hinnanguid; probleemidena tuuakse esile veel sessioonõppijate poolt administraatori tööaegu reedel ja pühapäeval.

Kas õppetöö on Sinu jaoks raske?

Väga raskeks hindab õppetööd 1 % vastanust, raskeks 6 %, keskmiseks 38%, kergeks 48% ja väga kergeks 8 % vastanuist.

Täiendavaid kommentaare laekus siinkohal 155. Ei saa välja tuua ühtegi ainet, mida eriliselt raskeks pidada, sest nimetatud väga erinevaid aineid ja tegevusi - *puuviljandus, arvutiõpetus, füüsilised tööd, ladina keel, üldained (matemaatika, füüsika, keemia; annab tunda nõrk põhi üldhariduskoolist), plaanide projekteerimine, joonestamine jms on aeganõudvad, tööd tihtipeale kuhjuvad. Tüütud on kodused kirjalikud esseed. Mittestatsionaaris õppijate jaoks on suurimaks raskuseks põhitöö ja pere kõrvalt aja leidmine. Õppimist raskendavate asjaoludena tuuakse välja tunniplaani hilist ülespanekut, ainete õpetamise järjekorda, e-kooli mittetäitmist õpetajate poolt, info killustatust erinevate internetikeskkondade vahel ja õpetajate omavahelise koostöö puudumist.*

Väga heaks ja heaks hindab koolis toimuva **õppetöö taset** 87% vastanuist (vastavalt 35 % ja 52%). 13 % on hinnanud õppetööd rahuldavaks. Variandi „halb“ on valinud 1 vastaja, varianti „väga halb“ valitud ei olnud.

Hinnangud **õppekavadele** on 3 viimase aasta rahuloluküsitlusi võrreldes järjest positiivsemaks muutunud. 2011. aastal läbiviidud küsitluses andis hinnangu „hea /väga hea“ 49 % vastajaist, 2012. aastal 51%, käesoleval 2013. aastal on variandi „hea /väga hea“ valinud 67 % vastanuist.

Täiendavad kommentaarid õppekavade osas kopeerivad eelmisi aastaid - arvamusi seinast sein. Mõni tahab rohkem teooriat, teine praktikat, mõni tahab suurtootmisele orienteeritust, teine leiab selle tarbetu olevat. Mitmed vastajad tahaksid õppekavasse rohkem erialaseid ja vähem n-ö „kõrvalaineid“ (klienditeenindus, asjaajamine, arvutiõpetus jne).

Õppekavadele heidetakse eelkõige ette seda, et ainete järgnevus peaks olema paremini läbi töötatud ning et erinevate ainete õpetajad võiksid omavahel rohkem koostööd teha.

Õpetajaid hindavad väga headeks või headeks 91 % vastanuist. (2011: 87%; 2010: 89%) 8 % on valinud variandi „rahuldav“. 1 % on hinnanud õpetajaid halbadeks. Varianti „väga halb“ valitud ei ole. Küsimusele „**Keda õpetajatest tahaksid positiivsest küljest esile tõsta?**“ laekus 231 vastust-kommentaari, kommentaaridest käisid läbi 40 pedagoogi nimes. 39 korral väideti, et kõik õpetajad olid/ on head.

Küsimusele „**Millise õpetajaga on Sinul probleeme (kui on)?**“ laekus 96 vastust, millest 22 väitsid, et probleeme ei ole või kui ongi, siis on need alati lahendatavad. Seega sisulisi vastuseid saabus 74. Kommentaaridest käisid läbi 34 pedagoogi nimes, neist 18 õpetajat oli mainitud vaid 1 korral.

Kõiki õppetööd puudutavaid tulemusi analüüsitakse juhtkonnas ja õppenõukogus. Õpetajaid puudutavaid hinnanguid võetakse arvesse Aasta Õpetaja valimisel ning õpetajatele antakse tagasisidet arenguvestlustel.

Õpilaste omavahelisi suhteid koolis hindab väga halvaks 1 vastaja, halvaks 2 vastajat ning rahuldavaks 10. Ülejäänud vastajate arvates on õpilastevahelised suhted koolis head või väga head. Vägivalla-teemale laekus 29 kommentaari; neist 19 väidavad, et ei ole vägivalla täheldanud. Füüsilist vägivalla pole kordagi mainitud, 7 juhtul märgitakse verbaalset vägivalla (mõnitamine, narrimine, pilkamine). Kõik 7 kommentaari on põhikoolijärgsetelt õpilastelt. 2 kommentaari on kõhklevad (kas aasimine on vägivald?) ning 1 vastaja (ka põhikoolijärgne õppur) peab aianduskooli kõige positiivsemaks kooliks üldse.

Kas me jätame viimatinimetatule tema usu, on juba meie kõigi teha...

Aitäh kõigile vastajatele!

Ulvi Mustmaa, täienduskoolituse ja arenguosakonna juhataja

Töötajate RAHULOLU: küsitluse tulemused

Töötajate rahuloluküsitlus (anonüümne) viidi Räpina Aianduskoolis läbi elektroonilisel teel ajavahemikus 22.-31. jaanuar 2013. Vastuseid laekus 72. Küsimustik oli jagatud 10-ks plokiks: vastajate üldandmed; juhtimine; motiveerimine; töötingimused; isiklikud arenguvõimalused; suhted; info liikumine; kooli maine ja üldine rahulolu kooliga; õppe-kasvatustöö ja õppetööd toetavad tegevused.

JUHTIMINE:

Kooli töö planeerimisele ja juhtimisele on andnud positiivse hinnangu 83 % vastanuist. Koolile eraldatud ressursside kasutamist hindab efektiivseks 96 %. Arendustegevusi ja kooli arengukava täitmist on hinnanud positiivselt 84 %, otsustusprotsessidesse kaasatuna tunneb end 85 % vastanuist.

MOTIVEERIMINE:

Õpilaste saavutusi hinnatakse 97 % vastaja arvates. Väitele "Tunnen, et meie koolis hinnatakse minu tööd" on 68 % vastanuist valinud variandi „nõus“ või „täiesti nõus“, 18 % tunneb, et tema tööd ei hinnata piisavalt. Peamiste motivaatoritena on välja toodud positiivset tagasisidet, tunnustamist (õpilaste, külaliste, juhtkonna poolt), sõbralikku õhkkonda, toredaid kolleege, kokkuvõetavat kollektiivi ning häid töötingimusi.

TÖÖTINGIMUSED:

Töötingimusi hindab headeks või väga headeks 95 % vastanuist.

ISIKLIKUD ARENGUVÕIMALUSED:

Isiklike arenguvõimalusi hinnatakse positiivselt erinevate küsimuste ning väidete lõikes 68 – 86 % ulatuses.

SUHTED JA MIKROKLIIMA:

Suhteid ja kollektiivi mikrokliimat hindab heaks või väga heaks 46 % vastanuist ning rahuldavaks 31 %. Väitega "Kooli ja õpetajate suhted on valdavalt head" on nõus või täiesti nõus 91 % vastanuist.

INFO LIIKUMINE:

68 % vastanuist tunneb, et üldjuhul jõuab vajalik info nendeni õigeaegselt, 12 % ei ole väitega nõus. Viiesik ehk 20 % vastanuist on valinud variandi „3“, mis tähendab, et aeg-ajalt jõuab vajalik info nendeni, aeg-ajalt mitte. Olulisimaks tööalase info kanaliks peab 73 % vastanuist kooli siseliste.

KOOLI MAINE:

Kooli mainet hindab heaks või väga heaks 71 % vastanuist, rahuldavaks 31 % ja halvaks 8 % vastajaist. 60 % vastanuist usub end töötavat RAKis ka aastate pärast.

ÕPPE-KASVATUSTÖÖ:

Õppekavade arendusi hindab positiivselt 78 %, õppe-kasvatustöö planeerimist ja korraldamist 84 %, õpilaste toetamise süsteemi 95%.

Hilinenud vastlapäev

Parem hilja kui mitte kunagi!

Kooli töötajate sportlik vastlapäev - tõukekelgumatk - toimus 1.märtsil Taevaskojas. Matkajuhiks oli meie oma kooli õpetaja Priit Trahv.

Matkarada kulges lausa muinasjutulises looduses. Kohati viis rada mäest alla ja laskumisel lendas mõnigi uperkuuti, aga liug sai pikk. Tuli vaeva näha, et jõuda looduse ilu nautida ja esikelgutajatest mitte väga maha jääda. Mis seal salata, retk võttis meid ikka kõvasti võhmale ja üpris higiseks. Õnneks aitas kuum saun peale matka lõõgastuda ja väsinud ihu turgutada.

Traditsioonist lähtuvalt kuulus toidumenüüsse hernesupp ja vastlakukkel. Väga maitsev! Õhtu hakul jagus meil veel jõudu pilli- ja rahvamängudeks ning ühislauludeks.

Tore on kolleegidega väljaspool tööaega sportida ja muidu meelt lahutada.

Külli Nõmmistu, raamatukoguhoidja

Meie mees 8. märtsil. Foto: Ulvi Mustmaa

Matkaseeltskond. Foto: Valdur Truija

Valdur Truija vallatud kurvid. Foto: Peeter Huuse

8. märtsil üllatas kooli meespere naiskolleege lisaks lilledele ja kohvilauale ka lauluga. Ja mitte niisama lauluga - suisa kahehäälselt kanti üllatus ette! Lisaks oli tahvlile tekitatud temaatiline maal. Loomingulised mehed on RAKis!

Lisaks aianduskooli direktori poolt peetud muhedale kõnele oli heade soovidega kohal ka Räpina Vallavolikogu esimees Kaido Palu.

Kui õige riskiks...

Tänapäeva elu on kiire, kõikjal vajatakse tööle häid spetsialiste. Üks suurepärane kaasaegne kool, mis valmistab ette tulevasi aednikke, floriste, maastikuehitajaid, keskkonnakaitsjaid, tekstiilitöö tundjaid, on Rõpina Aiamuuseumikool.

Koolis on kaasaja nõuetele vastavad õpperuumid, sisustus ning päikesepaneelidega ühendatud küttesüsteem. Kasvuhoonekompleks on ainulaadne Eestis.

"See on suurepärane koht õpilastele õppimiseks ja õpetajatele õpetamiseks. Meie oleme täna väga rahul ja võib öelda, et Rõpina Aiamuuseumi õppebaas on täna enam-vähem Euroopa parimal tasemel," rääkis aiamuuseumi direktor Heino Luiga pärast koolis tehtud suuri uuendusi.

Kõik kooli lõpetajad, olles kätte saanud lõputunnistused, loodavad siiralt ja õigustatult saada tasuv, meeldiv ja eneseteostust võimaldav töökoht. Kas see kõigil aga õnnestub?

Need, kes olid koolis aktiivsed, läbisid tuntud firmades oma praktika ja kui konkreetne ettevõtte vajab ka täiendavat tööjõudu, on kindlasti eelisolukorras. Kuid kõik ei mahu marjamaale, paljud ei leia endale siiski erialast tööd. Üks võimalustest on EL. Kui aga paljud siirduvad ära välismaailma, kes siis oma kodumaal tööd teevad?

On veel üks alternatiiv. Tuleks riskida ja rajada ise oma firma, hakata tööandjaks oma endistele klassikaaslastele, tuttavatele, sõpradele. Julgen siinkohal kõiki meie kooli lõpetajaid julgustada ja süstida Teisse optimismi.

Kasutage julgelt teoreetilist teadmispagasit, mille olete koolis omandanud. Kirjutage julgelt projekte, et erinevatest EL fondidest saada rahasüste. Teil on valik nii KIK, PRIA, KÜSK, LEADER, INNOVE jt näol olemas. Vaba raha liigub Euroopas ja maailmas palju, see on vaja

õigete nippidega, konkreetsete taotluste abil üles korjata.

Järgmise etapina on vaja ennast täiendada, õppida, kuidas tasuvaid projekte koostada ja oma ideed ellu rakendada. Teil, tänapäeva noortel on suurepärased teadmised IT valdkonnas. Koolis on õpetatud, kust leida oma eriala kohta täiendmaterjale, uut kaasaegset tehnoloogiat. Nüüd on vaja teha esimene suur samm, asutada äriühing ja tegutseda.

EAS-i uus strateegia soosib mini- ja väikeettevõtteid, toetab just nende ideid, suunab arengut.

Teades, kui nõutud on maastikuehituse spetsialistid, arvan, et selle valdkonna lõpetanud noored leiavad alati rakendust ja erialast tegevust. Tean omast käest, kui nõutav on spetsialist, kes oskab rajada iluaeda, veesilma, basseini, tiiki, maakivist piirdeaeda jne. Kui ma ise seda tööd oskaksin teha, asuksin kohe kevadel suvilas maakivist piirdeaeda rajama. Kahjuks ma pole seda õppinud, seega pean leidma oma ala profid ja avama oma niigi tühja rahakoti. Iga meeter kiviaeda, kui sinna on loatud sisse ka tegija hing, kui töö on täpne, kvaliteetne, ilus, siis tulebki selle eest vääriliselt tasuda. Kodukaunistuse kampaaniad, suvilakruntide ja eramajade omanikud on aru saanud, kuivõrd vajalik on tänapäeval kasutada haritud spetsialisti kätt.

Aed, kus leidub koht nii lillepeenardele, kaunistele pöösastele, erinevatele arhitektuurielementidele, pakub rahu mitte ainult omanikule, vaid on ka pilkupüüdev möödakäijale.

Esimene samm oma firma loomisel on kindlasti ebalev. Palju on teadmatust ja tundmatut, kuid risk tasub end kuhjaga ära. Kui Sinu poolt loodud ettevõtte annab kasumit, kui näha on esimesed käegakatsutavad töövõidud, kui meeskonnatöö kannab vilja, oled kindlasti rahul.

Jõudu kõikidele noortele uute ideede genereerimisel, otsige lahendusi, teades, et iga hea idee leiab rakenduse siis, kui ise olete aktiivsed, ettevõtlikud ja julged.

Uno Minka, RAK kutseõpetaja

EMAKEELE PÄEVA tähistamiseks korraldatud kohtumine kohaliku kuulsuse, eurolaulude "Tii" ja "Kuula" sõnade autori AAPO ILVESEga lõppes tänamistega - huvijuht Svetlana Tund tegi teatavaks aasta jooksul toimunud mälu mänguvõistluste koostulemused ning õnnitles võitjaid. Emakeele õpetaja Urve Grünberg tänas tublimaid emakeele tundjaid.

SIIS, KUI TULIN TAGASI

Siis, kui tulin tagasi,
Siis kõik juba magasid.
Siis, kui tulin tagasi,
Kinni oli Magazin.
Siis, kui tulin tagasi,
siin oli igav,
läksin ära tagasi.

Annika Harrik, 3 ap

Paremal olev puu-luuletus pärineb Aapo Ilveselt. Pane tähele, kui aeglaselt sa loed sõna "aeglaselt" selliselt kirjutatuna!

Aapo Ilves lubas selle geniaalsuse suure raha eest maha müüa. Võib-olla näiteks RMK-le. Aga kui soovite, võite teha ka oma pakkumise! :)

**PUUD
KASVAVAD
KÕRGEIKS
VÄGA
A
E
G
L
A
S
S
E
L
T**

Kiiremini, kõrgemale, kaugemale – ausalt!

Heino Kiik 14.05.1927 – 22.02.2013

"Mina nägin enne!" hõiskan rõõmsalt.

Selline mälestusteraamatu "Kõndes" algus iseloomustab Heino Kiike suurepäraselt. Avaloos "Võidu joomine" võisteldakse vanema venna Mihkliga. Proovitakse, kumb joob kiiremini tühjaks isalt mesilassülemite avastamise auhinnaks saadud asunikutäied mett. Mitte viina, sest nooruses oli Heino põhimõtteline karsklane. Ta oli põhimõtetega mees läbi elu, kes sportlaslikult ausa hasardiga püüdis kõigis eluvaldkondades aina kiiremini, kõrgemale ja kaugemale.

Sõjakeerises Rāpinas aednikuõpilasena kadunuks jäänud vend Mihkli mälestus tõi Heinogi siiasamasse aiandust õppima. Esimene ilukirjandusteos "Mõedaku eelpäev" aednik Jaagup Andresmaa elust tegi temast kirjaniku. Ausa kirjaniku, kes oma tõde kuulutas vahel elu hammasrataste vahele kippus jääma. Oma tähtsuste "Tondiõomaja", "Maria Siberimaal", "Mind armastab jaapanlane", "Arve Jomm" sünnist said uued dokumentaalselt ausad ja samas isikupäraselt huvitavad lood.

Mälestusteraamatutes kirjutab ta haaravalt oma Siberisse jäänud isast, kelle kõrval ta enamiku elus vajalikud oskused omandas. Kirjutab Siberireisilt tagasi jõudnud hellast emast ja tema sugulasest, kes on ühtlasi Heino Kiige teoste kangelased.

Mahukas "Maailma viljad" ja mitmeosaline "Taimetark", mis tiitelhel kuulutab end meil seni puudevaks aia-ajakirjaks, on aiandust õppijatele kasulikuks lugemisvaraks tänaseni.

Heino Kiige elu oli täis tööd: kevadest sügiseni aias, talvel kirjutuslaua taga. Teda saatis siiras huvi kõige ümbritseva suhtes. Rõõmus pereelu tantsijanna Helmi Puuriga ja oma lastega. Pikk ja sisukas elu aednikuna, kirjanikuna, oma maa kodanikuna. Küllap õnnelik elu!

Jaan Kivistik, 27.02.2013

Haridus- ja Teadusministeerium kuulutab välja õpilaskonkursi

SÕNAVIGURID

6-19-aastastele õpilastele. Kirjutiste - lühijuttude ja luuletuste - teema on vaba, kuid vorm tuleb valida kolme võimaliku hulgast:

- A. kõik sõnad tekstis algavad sama algustähedega
- B. tekstis ei ole ühtegi R-tähti
- C. tekstis on võimalikult palju õ, ä, ö ja ü tähti

Konkursitööde esitamise tähtaeg on 10. aprill.

Auhinnaks on e-lugeri!

Lähem info: www.hm.ee/index.php?0513215

OSALE AASTA LINNU VIKTORIINIL!

Viktoriin kestab oktoobrini. Iga kuu alguses paneb Eesti Ornito-**loogiaühing** kodulehele 5 teksti-, heli- või pildiküsimust, millele on aega vastata kuu lõpuni. Küsimused ei ole ainult aasta linnust, nurmkanast, vaid võivad olla kogu Eesti linnustiku kohta. Vanusepiiranguid ei ole, kuid valida on kaks raskusastet.

Osaleda saab ainult iseenda eest, mitte võistkonnaga.

Auhindu jagatakse nii igas voorus kui mängu kokkuvõttes. Peaa-hinnaks on Pentax'i binokkel.

<http://www.eoy.ee/nurmkanal/>

Jaanuaris 2013 algas **VIKERRAADIOS** sari **EESTIMAA LOODUSEST** ja tema pärlitest. Eetris pühapäeviti kell 14.05 ja kordusena kell 23.05, aga nagu tänapäeval ikka, järelkuulatavad ka netis.

Saate lõpus loetakse ette kuulajate kirjeldusi nädala eest antud teemal. **Oodatakse kuulajate fotosid ja kirjeldusi** saates räägitud paikadest - aadressil lemmikud@err.ee.

Osale - RAKis õpib inimesi kõigest maakondadest, meil on nii osa-vaid sõnaseadjaid kui piltnikke :) !

Lõpuks on kõik hästi. Ja kui ei ole hästi, siis ei ole veel ka lõpp.

India vanasõna

OMATOODETE LAAT

20. märtsil kell 11.25—14.00

RAKi raamatukogus

Info: tiiruuspol@gmail.com

10. aprillil tähistame KÜNNIPÄEVA!

Koolisisesed aednikuvõistlused (tõsised võistlused, selgitame välja kooli parima nooraedniku) ning meeskondlik meelelahutusprogramm (lõbusad võistlused 5-liikmelistele meeskondadele).

Kevad pole enam kaugel, sõbrad :) ! Ja sealt ta tulebki - 20. märtsil kell 13.01...

VARAKEVAD VÕHANDUL

Võhandu lööb hõlmad valla,
Pajuvillas kuue äär,
Kosevahu muigel vuntsis
Hilistalve viimne jää...
Jalast heidab kõrkjavildid
Peagi noores leherüüs...
Toomeõitelumist hamet
uhkusega kannab nüüd...

Ivo Ivari

(Rāpinas õpivad muidugi nii intelligentseid inimesed, et nemad teavad: luuletaja Ivo Ivari on argielus köögiviljanduse õpetaja ja psühholoog Toivo Niiberg)

RÕÕMUJAGA JA -KORRUTAJA LEEGI NURGAKE

Mulle meeldib väga ütlus "elu eesmärk on õnne levitada." Nii ongi - maailm on lava, elu on teekond. Mina elan oma elu iga päeva õnnelikuks, sest tunnen, et läbi selle saan maailma muuta paremaks paigaks, kus kõigil on hea. Tehes intervjuud õpetaja Retiga tabas mind täiendav teadmine: ka mitmekülsus on õnne hinge! :)

Meil kõigil on miski, mida tahame ja miski, mille poole püüdleme - andkem siis gaasi sel teel, liikudes oma põnevail radadel, avastades elu mitmetahulisust! Ehkki me peame oskama mõõdukalt ka puhata, siis töönarkomaanidel on veel tore vanasõna: selleks, et esmaspäeval rahulikult alustada, peab pühapäeval kõvasti eeltööd tegema :) . Palju energiat siis igaühele! Käs on ka imeilus kevadkuu! Head mullad-näpus-hooaega, palju lopsakaid taimi, jõudu ja jaksu kõigile toimetamiseks! :)

Lehe ilmumisele aitasid kaasa Leegi Põder (1mg), Kristjan Freirik (2mp), Martin Sakk (2mg), Teele Kallas (3fp), Annika Harrik (3ap), Timo Torm (1kg), Magrit Midro (1kg), Kaisa Laur (1kg), Sander Grinin (1kg), Vivian Lepa (1mg), Tairi Albert, Lüüli Kiik, Katrin Uurman, Toivo Niiberg, Tõnis Soopere, Jaan Kivistik, Svetlana Tund, Külli Nõmmistu, Arvi Lepisk, Reti Randoja-Muts, Indrek Kaeli, Ülle Viksi, Önne Rämmann, Virge Mastik ja Ulvi Mustmaa. Aitäh kõigile! **Ja anna ikka uudistest teada!**